

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 18-19 maja 2013 r. na kierunku „administracja” prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym i ogólnoakademickim realizowanych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: dr hab. Krzysztof Szewior członek PKA

członkowie:

dr hab. Adam Sulikowski – ekspert PKA,

dr Piotr Sitniewski – ekspert PKA,

Artur Gawryszewski – ekspert PKA,

Agnieszka Szyndler – ekspert PKA.

Krótką informacja o wizytacji

Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na kierunku „administracja” prowadzonym na poziomie studiów pierwszego stopnia na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie. Na poziomie studiów drugiego stopnia ocena odbyła się po raz pierwszy **[Szczegółowe informacje zawiera Załącznik nr 3]**.

Wizytacja została przeprowadzona z inicjatywy PKA. Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię raportu samooceny oraz przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni oraz Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, ocenie prac dyplomowych i okresowych, hospitacji zajęć dydaktycznych.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego PKA.

Załącznik nr 1. Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1.Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę

- 1) Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki

Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie uzyskała uprawnienia do prowadzenia kształcenia na kierunku „administracja” na poziomie studiów pierwszego stopnia na mocy decyzji nr DNS.1-0143.56/JL/96 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 1996 r., a kształcenia na studiach drugiego stopnia na mocy decyzji nr MNiSW-DNS-WUN-6022-739-4/KT/09 Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 czerwca 2009 r. Obecnie kształcenie na wyżej wymienionym kierunku studiów prowadzone jest na poziomie studiów pierwszego stopnia w następujących specjalnościach: skarbowość i podatki, gospodarka i administracja publiczna, administracja ochrony środowiska, zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy, administrowanie kadrami oraz e-administracja, a na poziomie studiów drugiego stopnia: administracja rządowa i samorządowa, gospodarka nieruchomościami, administracja bezpieczeństwa wewnętrznego, e-administracja oraz bezpieczeństwo publiczne.

Uchwała Senatu Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie Uchwałą Senatu nr 3/LXI/2011 z dnia 21 grudnia 2011 roku wprowadza Strategię rozwoju Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie. Misja Uczelni sprowadza się do kształcenia studentów na miarę potrzeb społeczeństwa informacyjnego i gospodarki wiedzy, rozwijania predyspozycji potrzebnych do życia w zmieniającym się społeczeństwie, pozwalających być w nim podmiotem zintegrowanym, a także otwartym na zmiany i uczącym się, tworzenie warunków do kształtowania postaw innowacyjnych i przedsiębiorczych, do prowadzenia działalności naukowej i badawczej oraz działania na rzecz wieloaspektowego rozwoju regionu. Z Misji wynikają cele strategiczne WSiIZ: zapewnienie warunków rozwoju kompetencji i kreatywności studentów, doskonalenie metod kształcenia, podnoszenie kwalifikacji kadry akademickiej i stymulowanie u niej postaw innowacyjnych, rozwój badań naukowych przy wykorzystaniu potencjału ludzkiego i zaplecza infrastrukturalnego, rozwój współpracy z otoczeniem oraz zabezpieczenie stabilnego rozwoju Uczelni.

Strategia Wydziału Administracji i Nauk Społecznych wyznacza następujące cele strategiczne:

- a) zapewnienie warunków rozwoju kompetencji i kreatywności;
- b) doskonalenie metod kształcenia;
- c) wzrost kwalifikacji kadry akademickiej i stymulowanie jej podstaw innowacyjnych;
- d) rozwój badań naukowych poprzez wykorzystanie potencjału społeczności akademickiej oraz infrastruktury naukowo – badawczej;
- e) rozwój współpracy z otoczeniem społecznym i gospodarczym Uczelni;
- f) zabezpieczenie stabilnego rozwoju Uczelni poprzez dywersyfikację źródeł przychodów.

Poszczególnym celom strategicznym przyporządkowano poprawnie cele operacyjne wraz z uzasadnieniem, które odnosi się także do administracyjnych kierunków studiów.

Oceniany kierunek studiów jest prowadzony w jednostce na poziomie studiów licencjackich od 2007 roku, w tym czasie podlegał modyfikacjom służącym optymalizacji oferty treści kształcenia oraz poziomu studiów. W tym czasie Uczelnia rozbudowywała zaplecze kadrowe i infrastrukturalne stwarzając bardzo dogodne warunki studiowania i pracy nauczycieli akademickich. Inicjatywy te wynikają z Misji Szkoły oraz Strategii rozwoju Wydziału. Kierunek administracja prowadzi się przy wsparciu otoczenia instytucjonalnego Uczelni, testuje

się nowe rozwiązania na płaszczyźnie dydaktycznej czy w zakresie zarządzania kierunkiem. Kierunek charakteryzuje stabilna oferta edukacyjna przy stałym jej wzbogacaniu, z uwzględnieniem wyników badań preferencji maturzystów, studentów, badań pracodawców i analizy trendów na rynku pracy.

Rozwój kierunku jest stymulowany przez:

- doskonalenie programów kształcenia przy zaangażowaniu WZZJK;
- rozwijanie aktywnych metod nauczania, poszerzanie oferty dydaktycznej o nowe specjalności administracyjne i transkierunkowe;
- umiędzynarodowienie oraz upracticznienie procesu kształcenia oraz wybór partnera strategicznego;
- rozwój ukierunkowanych badań naukowych mających zasadnicze znaczenie dla nauczania kierunkowego i specjalnościowego oraz wspieranie rozwoju naukowego i awansów zawodowych kadry akademickiej;
- unowocześnianie infrastruktury dydaktycznej.

- 2) wewnątrzni i zewnątrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, w tym jego profilu, celów, efektów oraz perspektyw rozwoju.

Z dokumentacji przedstawionej ZO przez Uczelnię wynika zaangażowanie podmiotów wewnętrznych w dyskusję i opracowanie dokumentów strategicznych dla rozwoju Szkoły i kierunków studiów. Lista obecności posiedzenia Senatu WSliZ z 21 grudnia potwierdza szerokie otwarcie Uczelni na wewnątrzuczelniane konsultacje.

Efekty kształcenia dla kierunku administracja rocznika 2012/2013 podlegały konsultacjom z interesariuszami zewnętrznymi oraz dodatkowo plany studiów w zakresie przedmiotów podstawowych, kierunkowych, specjalnościowych. Część interesariuszy opiniowała przedmioty, które bezpośrednio nawiązują do specyfiki ich działalności gospodarczej czy publicznej.

Powołano Konwent w dniu 17 grudnia 2012 roku jako organ opiniodawczo – doradczy Rektora. Do Konwentu weszło 11 przedstawicieli podkarpackich firm i instytucji. Kompetencje Konwentu sprowadzają się do promowania uczelni, podejmowania stosownych inicjatyw i pogłębiania współpracy uczelni z podmiotami zewnętrznymi, zgłaszania ekspertów do zespołów doradczych, podejmowania inicjatyw dot. praktyk studenckich, wyrażania opinii w sprawie rozwoju i procesu dydaktycznego, pomocy w pozyskiwaniu środków finansowych, inicjowania seminariów i konferencji.

Dyskutowano o utworzeniu z dwiema innymi uczelniami konsorcjum, o źródłach finansowania oraz przenoszenia ich z czesnego na pozyskiwanie środków. Członkowie Konwentu zostali poproszeni o wypowiedź na temat:

- a) misji i strategii, wypowiedzieli się bardzo pozytywnie o założeniach misji edukacyjnej;

- b) oferty edukacyjnej – uznano, że jest zgodna z zapotrzebowaniem rynku pracy, zalecono poszerzenie oferty specjalności na kierunku Turystyka i rekreacja;
- c) warsztatów biznesowych – założyć własną firmę – jako ofertę dla wszystkich kierunków studiów;
- d) omówienie wdrożenia KRK i ich przystosowania do potrzeb rynku pracy – przy kształceniu na profilu praktycznym wskazano na potrzebę ściślejszej współpracy z lokalnymi pracodawcami, zalecono zaangażowanie na rzecz nawiązywania kontaktów z radami pracodawców w celu opiniowania wariantów programu kształcenia.

Uczelnia wykorzystała opinie interesariuszy zewnętrznych w projektowaniu programu kształcenia na kierunku administracja na I i II poziomie nauczania, i ich opinia dotyczyła:

- a) ustosunkowania się do programów dla kierunku i specjalności,
- b) włączenia w proces dydaktyczny osób z doświadczeniem praktycznym;
- c) organizacji praktyk zawodowych;
- d) pośrednictwa w zatrudnieniu absolwentów poprzez dystrybucję wybranych ofert oraz współudział w organizowaniu spotkań z pracodawcami.

Opinie pozytywne sformułowali Urząd Wojewódzki z kierownikami poszczególnych wydziałów – zaopiniowali pozytywnie efekty i program, ale uwagi zgłaszali względem: usytuowania przedmiotów w ramach specjalności e-administracja do grupy przedmiotów obowiązkowych, kierunkowych realizowanych przez wszystkich studentów I i II stopnia; by przedmiot Socjologia organizacji przekształcić w Kulturę organizacyjną; by przedmiot Organizacja i technika pracy biurowej na I stopniu uwzględniał współczesne standardy pracy i regulacje w zakresie instrukcji kancelaryjnej; by zwiększyć wymiar godzin przedmiotu Ustrój samorządu terytorialnego na I stopniu i zmniejszyć z przedmiotu Technologia informacyjna poprzez przesunięcie treści nauczania z zakresu e-administracja; by poszerzyć treści kształcenia z przedmiotu Postępowanie administracyjne.

Współpraca z lokalnymi pracodawcami ma miejsce także na poziomie aplikowania o środki, np. „Lepsza administracja – lepsze jutro”. Projekt ten realizowano przy udziale gmin partnerskich. Uczelnia organizuje spotkania z praktykami i potencjalnymi pracodawcami np. w ramach Łoży przedsiębiorców – w roku akademickim 2012 – 2013. Celem tych spotkań było między innymi kształtowanie właściwych postaw studentów, organizowano spotkania, które mają formę otwartą dla studentów. Za formy wsparcia można uznać inicjatywy związane z zapraszaniem gości do uczelni, w tym Ministra Jarosława Gowina Janusza Ciska, Leszka Balcerowicza, spotkania studentów z pracodawcami – Przedsiębiorczość w praktyce.

Prodziekan organizuje cykliczne spotkania ze studentami I roku I stopnia raz w semestrze, natomiast ze studentami lat wyższych oraz ze studentami studiów II stopnia – raz w roku akademickim. Podczas spotkania Prodziekan poznaje opinie studentów na temat studiowanego kierunku – wady i zalety aktualnego procesu kształcenia, oczekiwania studentów wobec zakładanych końcowych efektów kształcenia. Spotkania pozwalają na dostosowanie sposobu kształcenia oraz treści zawartych w planach studiów do aktualnych potrzeb studentów np. poprzez otwieranie nowych specjalności i zamykanie tych, które są najmniej popularne. Studenci zgłaszają również swoje uwagi dotyczące ustalania koncepcji

kształcenia Opiekunowi grupy. Jest to nauczyciel akademicki, który m.in. pośredniczy w kontaktach między studentami a władzami Uczelni.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego - wyróżniająco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Szkoła dysponuje wzorcowo opracowaną Misją i Strategią na poziomach ogólnouczelnianym oraz wydziałowym. Zatwierdzone zgodnie z procedurą uwzględnia interesy oraz potrzeby uczestników procesu kształcenia i regionu i odpowiadają na ich najważniejsze wyzwania. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów należyście nawiązuje do powyższych dokumentów, ponadto należy uznać wieloletnią działalność Uczelni za dowód skuteczności zarządzania i właściwego wyznaczania sobie kierunków rozwoju i ich urzeczywistniania.

2) W procesie określania koncepcji kształcenia na wydziale i względem studiów na kierunku administracja uczestniczyli interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni wnosząc krytyczne uwagi oraz zgłaszając własne propozycje. Sugestie te zostały rozpatrzone przez Uczelnię.

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

Podczas programowej oceny jakości kształcenia na kierunku „administracja” poddano oglądowi dokumentację dotyczącą weryfikacji oceny/efektów kształcenia (protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta, dyplomy wraz z suplementami), która jest przechowywana w teczkach studentów (absolwentów), i jest sporządzana **zgodnie** z obowiązującymi przepisami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie dokumentacji przebiegu studiów z dnia 14 września 2011 r. (Dz. U. Nr 201, poz. 1188) oraz rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie rodzajów tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów i wzorów dyplomów oraz świadectw wydawanych przez uczelnie (Dz. U. Nr 11 z 2009 r., poz. 61). Akta osobowe studentów przechowywane są **zgodnie** z § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 201, poz. 1188).

1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do danego programu studiów, stopnia i profilu, kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku; zakładane efekty kształcenia na kierunkach o profilu praktycznym uwzględniają oczekiwania rynku pracy lub wymagania organizacji zawodowych, umożliwiające uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu, a na kierunkach o profilu ogólnoakademickim wymagania formułowane dla danego obszaru nauki, z której kierunek się wywodzi; opis efektów jest publikowany

Władze Uczelni dostarczyły Zespołowi oceniającemu dokumentację zmieniającą matrycę efektów kształcenia i kompatybilne z nią programy studiów zgodnie z wymogami formalnymi KRK, a także dokumentację dotyczącą kwestii zgodności programów studiów realizowanych w dalszym ciągu o przepisy obowiązujące przed wejściem w życie KRK. Ocena w zakresie studiów stacjonarnych dotyczyła jedynie zgodności zakładanych efektów kształcenia z KRK (z uwagi na to, że na studiach stacjonarnych zajęcia według starych programów nie są prowadzone – por. wyniki rekrutacji w latach 2010-11). Natomiast w odniesieniu do studiów niestacjonarnych to ocena dotyczyła zarówno efektów zakładanych w nowych programach w zakresie ich zgodności z KRK, jak i efektów wskazanych w programach starszych w zakresie ich zgodności z efektami wskazanymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki. Po analizie dokumentów przedstawionych przez Władze Uczelni Zespół Oceniający nie stwierdził zasadniczych rozbieżności między zakładanymi efektami wskazanymi w starszych programach studiów niestacjonarnych na kierunku administracja a standardami określonymi w rozporządzeniu. Można zatem uznać, iż zakładane w programach efekty kształcenia są zgodne z założeniami wynikającymi z rozporządzenia, skoro programy studiów są kompatybilne ze standardami kształcenia tak w zakresie układu kursów akademickich, czasowego wymiaru ich trwania oraz treści poszczególnych przedmiotów. Co się tyczy koherencji efektów zakładanych w programach nowych z KRK, to na gruncie analizy dokumentów należy ją ocenić wysoko. Uczelnia opracowała strategię, w której ważne miejsce zajmuje kształcenie na kierunku administracja, opracowała także koncepcję rozwoju kierunku. Rozwój ten ma przebiegać ku zwiększeniu nacisku na kształcenie umiejętności praktycznych i analitycznych niezbędnych do pracy w organach administracji publicznej, a poprzez dobór odpowiednich przedmiotów i specjalności, także do administracyjno-prawnej obsługi podmiotów sektora prywatnego oraz prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

Uczelnia kształci (według nowych programów) w ramach profilu praktycznego i znajduje to odzwierciedlenie w konstrukcji efektów kształcenia określonych w matrycy oraz w sylabusach poszczególnych przedmiotów. Uczelnia chce kształcić kandydatów do pracy w organach administracji publicznej oraz przygotowywać do prowadzenia działalności gospodarczej (stąd elementy zarządzania i zakładane efekty w zakresie wiedzy i umiejętności dotyczących stosowania prawa prywatnego). W konstrukcji efektów kształcenia wymogi rynku pracy są niewątpliwie uwzględniane. Kadra naukowo-dydaktyczna kierunku angażowana jest we współpracę z instytucjami publicznymi, podmiotami gospodarczymi przy konsultacjach programów kształcenia. Interesariusze zewnętrzni mogą mieć, i jak stwierdzono, mają wpływ na programy kształcenia, na efekty kształcenia i na kształtowanie pożądanej sylwetki absolwenta. Zgodnie z logiką kierunku interesariuszami zewnętrznymi są przede wszystkim przedstawiciele organów administracji publicznej, jak również instytucji niepublicznych oraz przedsiębiorcy. Opiniują oni programy kształcenia, zakładane w nich efekty oraz potencjał zakładanych metod ich realizacji.

Z przedstawionych dokumentów oraz rozmów z przedstawicielami kadry dydaktycznej oraz studentów wynika, że zakładane cele kierunkowe i cele główne związane z zakładaną sylwetką absolwenta mogą zostać zrealizowane wskutek realizacji celów szczegółowych.

- 2) efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne,

Oceniany kierunek studiów został przypisany do obszaru nauk społecznych, do dziedziny nauk prawnych w dyscyplinach: prawo, nauki o administracji, a także do dziedziny nauk ekonomicznych w dyscyplinach: ekonomia, finanse, nauki o zarządzaniu oraz do dziedziny nauk społecznych w dyscyplinie socjologia. Nie można mieć zastrzeżeń odnośnie sposobu sformułowania zakładanych efektów kształcenia. Na ile pozwala na to dość ogólny język związany z wymogami KRK zakładane efekty kształcenia można uznać za sprawdzalne przy wykorzystaniu przyjętych metod weryfikacji.

- 3) jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiając weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia; system ten jest powszechnie dostępny

Podczas pierwszych zajęć studenci kierunku administracja, zostają zaznajomieni z zakładanymi efektami kształcenia przez nauczycieli akademickich prowadzących przedmioty. Dodatkowo, poszczególne sylabusy przedmiotów są dostępne dla studentów za pośrednictwem portalu Wirtualna Uczelnia. Każdy ze studentów posiada dostęp do portalu poprzez swoje indywidualne konto. Według studentów efekty kształcenia, jakie powinni osiągnąć po zakończeniu danego przedmiotu, są wyrażone w sposób przejrzysty. Kryteria oceny opracowane przez prowadzących zajęcia są zrozumiałe dla studentów, a wykładowcy stosują się do nich przez cały okres trwania kursu.

Sposób sprawdzania efektów kształcenia jest określony w sylabusach oraz innych ogólnodostępnych dokumentach uczelni. Jest on niewątpliwie przejrzysty, gdy idzie o sposób sformułowania. Analiza prac egzaminacyjnych dowodzi, iż normą w zakresie egzaminowania z prawniczych przedmiotów dogmatycznych, a nawet z przedmiotów o bardziej technicznym charakterze (techniki legislacyjne) jest formułowanie pytań teoretycznych i oczekiwanie na nie odpowiedzi (Szczegóły w załączniku nr 2.1). W opinii Zespołu Uczelnia powinna położyć nacisk na taki rozwój metod egzaminowania, by w szerszym niż dotychczas zakresie umożliwiały one weryfikację kompetencji i umiejętności studentów, zwłaszcza wobec praktycznego profilu kształcenia przyjętego przez Uczelnię.

Co się tyczy odsiewu, to nie odbiega on zasadniczo od normy w uczelniach kształcących na kierunku administracja - w zależności od rocznika, kształtuje się na poziomie: studia I stopnia: 26%-29% (studia stacjonarne) oraz 27%-46% (studia niestacjonarne), studia II stopnia: 20%-27% (studia niestacjonarne). Przyczyną odsiewu jest m.in. stosunkowo słabe przygotowanie absolwentów szkół średnich w zakresie przedmiotów związanych z kierunkiem studiów. Czasem rezygnacja wynika ze zbyt pochopnej decyzji o wyborze studiów. Część kandydatów, jak wynika z badań przeprowadzonych przez Uczelnię pod względem intelektualnym, emocjonalnym i społecznym nie jest przygotowana do studiów wyższych. Studenci jako

przyczyny rezygnacji ze studiów wskazują: kłopoty finansowe, wyjazdy zagraniczne oraz złożoną sytuacją rodzinną. W ramach przeciwdziałania oddziaływaniom tego czynnika Zespół wysoko ocenia możliwości organizowanych przez Uczelnię zajęć umożliwiających wyrównanie poziomu początkujących studentów.

Koherencja przewidzianych w sylabusach metod dydaktycznych oraz założeń matrycy jest znaczna i zasługuje na pozytywną ocenę Zespołu.

Praktyki organizowane są z założenia w instytucjach, których funkcjonowanie sprzyja kształtowaniu po stronie uczestników praktyk umiejętności i kompetencji przewidzianych w konstruowanych programach.

Dokumentacja związana z zakładanymi efektami kształcenia jest jawna i ogólnie dostępna w siedzibie uczelni. Pewne informacje w tej materii dostępne są także na stronie internetowej uczelni w serwisie „kandydaci”

Proces dyplomowania można ocenić pozytywnie. Dobrym pomysłem jest dołączenie do dokumentacji indywidualnej studenta tzw. raportów podobieństwa.

Według studentów kierunku administracja, system weryfikacji efektów kształcenia zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowanych ocen, a wymagania stawiane wobec studentów są wystandaryzowane. Studenci są informowani o warunkach zaliczenia przedmiotu. Według studentów system weryfikacji ich osiągnięć jest dostosowany do charakteru kierunku i jest przeprowadzany poprzez testy, kolokwia, projekty oraz egzaminy w formie pisemnej i ustnej. Prowadzący zajęcia w ocenie końcowej uwzględniają również aktywność studenta podczas zajęć. Uczelnia posiada dwie platformy e-Learningowe, które są elementami kształcenia na odległość. W ramach kształcenia na odległość studenci odbywają kursy e-Lerningowe zgodnie z wcześniej otrzymanymi wytycznymi od nauczycieli akademickich podczas spotkania wprowadzającego. Kursy te obejmują również możliwość konsultacji z nauczycielem w formie tradycyjnej, poprzez chat lub w formie asynchronicznej.

- 4) jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki wykorzystuje w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia

Uczelnia monitoruje kariery absolwentów. W zakresie jaki umożliwiają sytuacja faktyczna oraz otoczenie prawne losy absolwentów są Uczelni znane, a wyniki obserwacji wykorzystywane są w doskonaleniu jakości procesu kształcenia. Adekwatny jest udział interesariuszy zewnętrznych w procedurach doskonalenia programu w wyniku analiz karier absolwentów. Uczelnia prowadzi monitoring losów absolwentów z wykorzystaniem ankiet elektronicznych. Badania prowadzone są wśród absolwentów kierunku administracja po 3 i po 5 latach od ukończenia studiów. Dane pozyskane z ankiet są pomocne Prodziekanowi w procesie modyfikacji planów studiów zgodnie z aktualnymi potrzebami i oczekiwaniami otoczenia społeczno-gospodarczego. Przykładem jest otwieranie nowych i zamykanie starych specjalności zgodnie z potrzebami absolwentów i obecnych studentów.

Załącznik nr 4. Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Ocena prac etapowych

Ocenione prace dyplomowe wskazują na zasadniczy związek z tematyką zajęć, zatem weryfikują efekty kształcenia. ZO zgłasza zastrzeżenia wobec adekwatności niektórych sposobów weryfikacji efektów kształcenia a metodami dydaktycznymi oraz specyfiką efektów modułowych w zakresie wiedzy i umiejętności.

Ocena prac dyplomowych

Teczki studentów zawierają informacje podstawowe o pracy, dodatkowo również raport podobieństwa – wynik stosowania programu antyplagiat. Do pracy dołączono oświadczenie o samodzielnym jej przygotowaniu przez studenta. Brak znormalizowanej kwestii pisania recenzji i opinii promotorskich, skoro niektóre są pisane odręcznie i przez to są nieczytelne. Zdarza się, że tematyka prac dyplomowych nie wiąże się w żaden sposób z dorobkiem naukowym czy doświadczeniami zawodowymi promotora. Nie sprzyja to z pewnością weryfikacji efektów kształcenia w zakresie opieki merytorycznej nad dyplomantem. Można mieć także wątpliwości w niektórych przypadkach, czy dane prace powinny być dopuszczone do obrony. Sito oceny promotorskiej bywa nieskuteczne. Bywa także, iż recenzje promotora i recenzenta są bardzo różne. Prace bywają kompilacją podstawowych pozycji literatury w zakresie podjętego tematu. Takie konstruowanie prac nie stanowi należytego sposobu weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego – w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Zakładane efekty kształcenia odnoszą się do dyscypliny naukowej i obszaru kształcenia, są także zgodne z profilem i poziomem nauczania. Uwzględniają potrzeby studentów i otoczenia społeczno – gospodarczego uczelni. Są udostępniane studentom podczas pierwszych zajęć w semestrze oraz w formie sylabusów za pośrednictwem portalu Wirtualna Uczelnia.
- 2) Efekty kształcenia są sformułowane w sposób zrozumiały, a ich system weryfikacji opracowany w sposób przejrzysty.
- 3) Jednostka stosuje przejrzysty system oceny nakładu i efektów pracy studentów, system ten umożliwia weryfikację procesu nauczania. Informacje o nim są ogólnodostępne, a sam system jest wystandaryzowany i zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowanych ocen. Stwierdzono jednakże w odniesieniu do prac dyplomowych uchybienia w zakresie merytorycznej kontroli ze strony promotora i recenzenta oraz skutecznego oddziaływania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.
- 4) Uczelnia prowadzi monitoring losów absolwentów. Dane z ankiet są wykorzystywane w procesie ewaluacji planów studiów na kierunku administracja.

3.Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- 1) Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta,

Rekrutacja bazuje na uchwale Senatu nr 1/LVIII/2011 WSiIZ w siedzibą w Rzeszowie z dnia 31 marca 2010 r. - Zasady rekrutacji na studia I i II stopnia. Dla kandydatów na studia II stopnia wyznacza się różnice programowe. W roku 2011/12 nie było rekrutacji na kierunek administracja I stopnia w trybie stacjonarnym, natomiast na studiach niestacjonarnych rekrutacja zmalała. Studenci studiów I stopnia to głównie absolwenci liceów ogólnokształcących, a później techników. Maleje odsetek absolwentów po liceach profilowanych. Dominują kandydaci z maturą na poziomie 40 – 140 punktów. Studia II stopnia funkcjonują tylko w formie niestacjonarnej. Liczba przyjętych na studia systematycznie rośnie, w okresie od 2009 do 2012 z 120 do 189. Dominują kandydaci ze średnią ocen do 4,0. Są to osoby młode, dominują mieszkańcy wsi, obywatele polscy, z powiatu rzeszowskiego i mieleckiego.

Rekrutacja od 2010 do 2012 na studiach niestacjonarnych I stopnia ma charakter spadkowy, na studiach stacjonarnych rekrutację w zasadzie zawieszono. Na studiach drugiego stopnia uczelnia rekrutuje tylko na studia niestacjonarne. Limity przyjęć na rok 2014 / 2015 na studiach pierwszego stopnia – 50 i 150; na studiach drugiego stopnia - 80 i 250.

Programy studiów na kierunku administracja nie odbiegają zasadniczo od normy wynikającej z akademickiej tradycji i wymogów współczesności. Studia stacjonarne pierwszego stopnia obejmują 6 semestrów. Program studiów obejmuje 2019 godzin dydaktycznych, przy czym przypisano doń ogółem 180 punktów ECTS. Program studiów zakłada 5 modułów: 1.przedmioty ogólnouczelniane: 13 przedmiotów - liczba punktów ECTS: 57, 2. przedmioty podstawowe: 10 przedmiotów - liczba punktów ECTS: 41. 3.przedmioty kierunkowe: 14 przedmiotów – liczba punktów ECTS: 38, 4. przedmioty kierunkowe do wyboru: 4 przedmioty (z 6 oferowanych) - liczba punktów ECTS: 12 oraz 5. przedmioty specjalnościowe (specjalności są realizowane przez studentów od 4. semestru): 4 przedmioty - liczba przyporządkowanych punktów ECTS: 12. W programie przewidziano także seminarium dyplomowe (10 pkt ECTS) oraz 240 godz. praktyk zawodowych.

Studia stacjonarne drugiego stopnia trwają 4 semestry. Program kształcenia przewiduje 726 godzin dydaktycznych, którym przypisano 120 punktów ECTS. Program obejmuje następujących 5 modułów: 1.przedmioty ogólnouczelniane: 2 przedmioty – liczba punktów ECTS: , 2.przedmioty podstawowe: 4 przedmioty - liczba punktów ECTS: 20, 3.przedmioty kierunkowe: 12 przedmiotów - liczba punktów ECTS: 46, 4. przedmioty kierunkowe do wyboru: 4 przedmioty (z 6 oferowanych) - liczba przyporządkowanych punktów ECTS: 12 oraz 5.przedmioty specjalnościowe: 4 przedmioty - liczba punktów ECTS: 20.

Studia niestacjonarne zarówno na pierwszym jak i na drugim stopniu kształcenia zorganizowane są analogicznie do studiów stacjonarnych, choć obejmują mniejszą liczbę godzin dydaktycznych. Studia pierwszego stopnia trwają 6 semestrów przypisano im także 180 punktów a konstrukcja modułów i ich zawartość odpowiada programowi studiów stacjonarnych. Studia drugiego stopnia obejmują 4 semestry nauki, 566 godzin dydaktycznych a przypisano im 120 p. ECTS. W programach studiów znajdują się zarówno przedmioty ogólne, związane z klasyczną nauką administracji, prawnicze przedmioty dogmatyczne, lecz także

kursy związane z kształceniem umiejętności praktycznych. Ciekawym rozwiązaniem jest wprowadzenie tzw. gier decyzyjnych, które obejmują symulację podejmowania decyzji w organach administracji publicznej. Również praktyki zawodowe dobrane są w sposób adekwatny do koncepcji kształcenia. Program studiów w zakresie form, metod i treści dydaktycznych tworzy spójną całość. Czas kształcenia zarówno, gdy idzie o ogólny wymiar czasu studiów, jak i o liczbę godzin przewidzianych dla poszczególnych przedmiotów jest odpowiedni. Metody dydaktyczne można również oceniać wysoko, choć pożądanym jest wobec przyjęcia przez uczelnię praktycznego profilu kształcenia wzmacnianie tych elementów, które z praktyką są szczególnie związane. Z przeprowadzonych wizytacji zajęć (Szczegóły w załączniku) wynika, że o ile są one już teraz prowadzone w sposób umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia także w zakresie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, o tyle można jednak ten praktyczny wymiar kształcenia jeszcze wzmocnić.

W zakresie zgodnym z obowiązującym prawem Uczelnia przypisała punkty ECTS do poszczególnych zajęć na ocenianym kierunku dla każdej formy i poziomu kształcenia. Punkty przyznawane są za zaliczenie każdego przedmiotu oraz praktyk przewidzianych w programie kształcenia w wyniku spełnienia przez studenta wymagań dotyczących uzyskania zakładanych efektów kształcenia oraz za przygotowanie i złożenie pracy dyplomowej. Liczba punktów ECTS dla poszczególnych przedmiotów ma w założeniu odzwierciedlać czas poświęcony przez studenta na zajęcia (25-30 godzin pracy/1 punkt ECTS). Liczba punktów ECTS przyznanych studentowi za zaliczenie danego przedmiotu nie zależy od oceny uzyskanej przez studenta. Zespół oceniający nie ma zasadniczych zastrzeżeń do systemu ECTS wdrożonego w ramach ocenianego kierunku.

W opinii studentów program kształcenia realizowany w Uczelni umożliwia osiągnięcie każdego z zakładanych efektów kształcenia. Studenci kierunku administracja czują się dobrze przygotowani do wykonywania zawodu oraz do dalszego rozwoju naukowego. Wiele z nich kontynuuje naukę na studiach II stopnia. Formy zajęć, treści i metody kształcenia są w pełni dostosowane do wymagań stawianych przez charakter kierunku i pozwalają na osiągnięcie wszystkich celów oraz efektów kształcenia. Studenci wypowiadają się pozytywnie na temat możliwości wyboru przedmiotów ujętych w planie studiów jako obieralne. Przedmioty, których celem jest nabycie umiejętności praktycznych odbywają się w warunkach rzeczywistych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich, bez wykorzystania technik kształcenia na odległość. W opinii studentów, system punktów ECTS działa poprawnie w Uczelni. Studenci widzą różnicę w nakładzie pracy jaki muszą poświęcić studiowaniu przedmiotów z różną liczbą punktów ECTS. Prawdliwość sekwencji przedmiotów w planie i programie studiów jest prawidłowa. Przedmioty modułu podstawowego i ogólnego są realizowane przed przedmiotami z modułu kształcenia kierunkowego i specjalnościowego, które wymagają ugruntowanej wiedzy z przedmiotów podstawowych.

Studenci I stopnia kierunku administracja stacjonarni jak i niestacjonarni, którzy rozpoczęli naukę w roku akademickim 2012/2013 są zobligowani do odbycia praktyki w wymiarze 240 godzin, której przypisano 10 punktów ECTS (w latach poprzednich praktyka zawodowa wynosiła 120 godzin z 5 punktami ECTS jej przypisanymi). *Regulamin studenckich praktyk*

zawodowych określa charakter praktyki i warunki zaliczenia. Zaliczenie praktyki zawodowej jest warunkiem ukończenia 6 semestru.

Student kierunku administracja odbywający praktykę jest zobligowany do przedłożenia, w Biurze Karier, wypełnionego *Dziennika praktyk*, który powinien zawierać szczegółowy opis przebiegu praktyki zawodowej. Wykaz instytucji, w których studenci mogą realizować praktyki znajduje się w siedzibie Biura Karier. Za pośrednictwem strony internetowej Biura, studenci posiadają dostęp do ofert praktyk i staży. Studenci mają możliwość zaliczenia praktyki zawodowej w ramach pracy zawodowej, jeśli jej charakter jest zgodny z efektami kształcenia przypisanymi praktyce zawodowej na kierunku administracja. Wówczas student zobowiązany jest złożyć do Prodziekana ds. kierunku Administracja stosowne pismo. Wymogi te oraz bieżący nadzór nad praktykami studenckimi świadczy z zapewnieniu właściwej kontroli ze strony uczelni.

Formy zajęć dydaktycznych w ocenie studentów są dostosowane do założonych efektów kształcenia i pozwalają na ich osiągnięcie na każdym etapie oraz poziomie studiów. Zajęcia prowadzone w Uczelni mają charakter zarówno teoretyczny jak i praktyczny. Laboratoria komputerowe są dobrze wyposażone. Dostępne w laboratoriach specjalistyczne oprogramowanie jak np. e-administracja i gry decyzyjne, w zupełności pozwala na uzyskanie wszystkich efektów kształcenia określonych dla kierunku administracja.

Uczelnia zapewnia studentom regulaminową możliwość indywidualizacji procesu kształcenia: poprzez *indywidualną organizację studiów* lub poprzez *indywidualny plan studiów i program kształcenia*. Indywidualna organizacja studiów może być ustalona dla każdego studenta za zgodą Dziekana. W obecnym roku akademickim z indywidualnej organizacji studiów korzysta 25 studentów ocenianego kierunku.

Indywidualny plan i program studiów może być przyznany studentowi studiów I stopnia, który ukończył pierwszy rok studiów, posiada bardzo dobre osiągnięcia w nauce potwierdzone średnią z ocen min. 4.5 oraz studentowi studiów II stopnia, który posiada ocenę 5.0 na dyplomie ukończenia studiów I stopnia i ukończył pierwszy semestr studiów, a jego średnia ocen ze studiów to minimum 4.5. Student wybiera spośród nauczycieli akademickich opiekuna. Decyzja w sprawie indywidualnego programu studiów jest wydawana przez Dziekana na wniosek studenta. Obecnie studenci nie korzystają z ww. możliwości. Głównym powodem jest brak zainteresowania. Jako powód podaje się dobrą dotychczasową organizację procesu kształcenia. Szczegółowe zasady dotyczące *indywidualnej organizacji studiów* oraz *indywidualnego planu i programu studiów* są opisane w *Regulaminie studiów*.

Proces dydaktyczny jest właściwie planowany i realizowany, z poszanowaniem kultury organizacji, efektywności nauczania oraz optymalnego zarządzania czasem. Istnieje również możliwość dostosowania procesu dydaktycznego do potrzeb osób niepełnosprawnych. Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych może na wniosek studenta dostosować proces kształcenia do potrzeb wnioskującego. Obecnie na kierunku administracja nie studiuje osoby, których stopień niepełnosprawności wymagałby specjalnej organizacji procesu kształcenia.

Sekwencja przedmiotów i modułów w programach studiów zasługuje na pozytywną ocenę. Przedmioty ogólne poprzedzają kursy o większym stopniu szczegółowości. Przedmioty praktyczne poprzedzone są tymi, które zapewniają podbudowę teoretyczną. Gdy idzie o przedmioty dogmatyczno prawne, to dogmatyki prawa materialnego poprzedzają

kursy z zakresu postępowań. Wymiar praktyk jest adekwatny do przyjętej koncepcji kształcenia, choć z uwagi na praktyczny profil kształcenia przyjęty na ocenianym kierunku mógłby być większy. Ocena i kontrola praktyk także zasługują na pozytywną ocenę i nie można sformułować w odniesieniu do nich jakichś istotnych zastrzeżeń.

- 2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz metody ich weryfikacji cechuje spójność i wewnętrzna logika, wynikając z celów kształcenia oraz kierunku studiów. Mimo stwierdzonych pojedynczych nieprawidłowości, przyjęte rozwiązanie dowodzi dobrego opracowania programu kształcenia.

Możliwości indywidualizacji procesu kształcenia na kierunku administracja można ocenić wysoko. Do dyspozycji studentów jest Elastyczny System Studiowania (ESS), dzięki któremu studenci mają większy wpływ na profil swojego wykształcenia. Studenci mogą dokonywać wyboru przedmiotów fakultatywnych, specjalnościowych oraz bloków przedmiotów, uwzględniając indywidualne zainteresowania i predyspozycje. Studenci wyjątkowo uzdolnieni o wysokiej średniej ocen mogą się ubiegać o odbywanie studiów według indywidualnego planu.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego – w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Program kształcenia na kierunku administracja w pełni pozwala studentom na osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia. Absolwenci studiów I i II stopnia są w pełni przygotowani do pracy zawodowej. Indywidualizacja kształcenia jest możliwa, urzeczywistnia się ją w zróżnicowany, ale zarazem interesujący sposób.
- 2) Elementy składowe programu kształcenia tworzą spójną całość i tym samym przyczyniają się do optymalizacji nauczania.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

- 1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów realizacji danego programu,

Liczba i specyfika kadry nauczającej na kierunku administracja jest adekwatna względem kierunku studiów, poziomów oraz zróżnicowanych profili studiów. Grono naukowo – dydaktyczne tworzą osoby reprezentujące wskazane dziedziny nauki i dyscypliny naukowe zarówno swym wykształceniem, jak i dorobkiem naukowym. tym samym pozostaje gwarantem jakości i realizacji efektów kształcenia.

- 2) dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia; na kierunkach o profilu praktycznym w procesie kształcenia uczestniczą

nauczyciele z doświadczeniem praktycznym, związanym z danym kierunkiem studiów,

Studia licencjackie

Po dokonanej analizie pod względem formalnym akt osób, które wchodziły w skład minimum kadrowego na kierunku „administracja”, należy uznać, iż zostały spełnione warunki określone w § 14 ust. 1 oraz w § 15 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445, z późn. zm.). Ponadto zostały spełnione wymagania określone w § 13 ust. 1 i ust. 3. Podczas weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, stwierdzono, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w art. 112a ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - *Prawo o szkolnictwie wyższym* (Dz. U. z 2012 r., poz. 572, z późn. zm.). Kwalifikacje naukowe nauczycieli akademickich potwierdzają odpowiednie dokumenty zawarte w ich teczkach osobowych. Deklarowane doświadczenie zawodowe nauczycieli akademickich znajduje odzwierciedlenie w dokumentacji – świadectwach pracy. **Do minimum kadrowego** można zaliczyć wszystkie osoby zgłoszone przez Uczelnię, czyli 6 osób posiadający tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego, oraz 7 osób posiadających stopień naukowy doktora. Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów kierunku **spełnia** wymagania § 17 ust. 1 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445) wynosi $509:11= 1:39,15$. **Minimum kadrowe** wykazuje się daleko idącą stabilnością. Skład minimum jest następstwem konsekwentnie prowadzonej polityki zatrudniania osób na pierwszym etapie i wspierania nauczycieli w ich rozwoju naukowo-dydaktycznym. Sześciu pracowników samodzielnych współstanowiących minimum kadrowe jest zatrudnionych od 6 do 15 lat na Uczelni. W grupie siedmiu osób ze stopniem naukowym doktora zgłoszonych do minimum kadrowego czas zatrudnienia w Uczelni trwa od 3 do 14 lat. Świadczy to o stabilności minimum kadrowego i konsekwentnej budowie składu własnego minimum kadrowego.

Studia magisterskie

Po dokonanej analizie pod względem formalnym akt osób, które wchodziły w skład minimum kadrowego na kierunku „administracja”, należy uznać, iż zostały spełnione warunki określone w § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. oraz w § 15 ust. 1 w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445, z późn. zm.). Ponadto zostały spełnione wymagania określone w § 13 ust. 1 oraz ust. 3 powyższego rozporządzenia. Podczas weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, stwierdzono, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w art. 112a ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - *Prawo o szkolnictwie wyższym* (Dz. U. z 2012 r., poz. 572, z późn. zm.). Kwalifikacje naukowe

nauczycieli akademickich potwierdzają odpowiednie dokumenty zawarte w ich teczkach osobowych. Deklarowane doświadczenie zawodowe nauczycieli akademickich znajduje odzwierciedlenie w dokumentacji – świadectwach pracy. **Do minimum kadrowego** można zaliczyć wszystkie osoby zgłoszone przez Uczelnię, czyli 6 osób posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego, oraz 7 osób posiadających stopień naukowy doktora. Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów. Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów kierunku **spełnia** wymagania § 17 ust. 1 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445) wynosi $243:13= 1:18,69$. Minimum kadrowe wykazuje się daleko idącą stabilnością. Skład minimum jest następstwem konsekwentnie prowadzonej polityki zatrudniania osób na pierwszym etapie i wspieranie nauczycieli w ich rozwoju naukowo-dydaktycznym. Sześciu pracowników samodzielnych współstanowiących minimum kadrowe jest zatrudnionych od 6 do 15 lat na Uczelni. W grupie siedmiu osób ze stopniem doktora zgłoszonych do minimum kadrowego czas zatrudnienia w Uczelni trwa od 3 do 14 lat. Świadczy to o stabilności minimum kadrowego i konsekwentnej budowie składu własnego minimum kadrowego.

Dorobek osób współtworzących minimum kadrowe, ale i osób spoza tego minimum w całości znajduje odzwierciedlenie w prowadzonych przedmiotach. Jednocześnie ze względu na fakt, iż studia na kierunku administracja I stopnia są prowadzone w profilu praktycznym, należy stwierdzić, że wśród kadry nauczającej są zarówno wybitni teoretycy i praktycy (nauki penalne oraz prawo samorządowe), jak i praktycy wykonujący czynnie zawód radcy prawnego, sędziego, organów administracji rządowej zespolonej i niezespolonej.

Obsada zajęć dydaktycznych prowadzi do stwierdzenia, że proces przydzielania zajęć do prowadzenia przez poszczególnych pracowników naukowo-dydaktycznych wykazuje się daleko idącą starannością. Obecny etap kształcenia nie pozwala na całościową ocenę samego profilu praktycznego kształcenia, gdyż jest to profil, którego jeszcze nie ukończyli żadni absolwenci. Tylko w dwóch przypadkach władze uczelni powinny zastanowić się nad dokonaniem stosownych zmian: obsada jednego seminarium powinna ulec zmianie, co zostało opisane przy ocenie poszczególnych prac dyplomowych, oraz jedna osoba z tytułem zawodowym magistra prowadzi zbyt dużo przedmiotów, co w pewnej mierze nie w całości znajduje odzwierciedlenia w posiadanym dorobku publikacyjnym i czy też doświadczeniu praktycznym (Załącznik 5a – ocena obsady zajęć). Uczelnia posiada właściwie skonstruowane minimum kadrowe zarówno pod względem liczby jak i dorobku osób współtworzących minimum na ocenianym kierunku. Obsada cechuje się daleko idącą starannością, będącą konsekwencją prowadzonej polityki kadrowej i stwarzanych możliwości w rozwoju naukowym zatrudnionej kadry.

Spełniony jest wymóg dotyczący minimum kadrowego na studiach pierwszego i drugiego stopnia.

- 3) jednostka prowadzi politykę kadrową sprzyjającą podnoszeniu kwalifikacji i zapewnia pracownikom warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego, w tym także przez wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą.

Polityka kadrowa funkcjonuje w postaci całościowego systemu, którego celem jest stabilizacja kadry zatrudnionej oraz ciągły jej rozwój zarówno w wymiarze naukowym jak i dydaktycznym. Założeniem prowadzonej polityki kadrowej jest zatrudnianie na pierwszym etapie oraz ciągłe wspieranie kadry zatrudnionej w jej rozwoju. Świadczy o tym też ogromna ilość prowadzonych grantów badawczych, zarówno ze środków zewnętrznych jak i własnych. Poziom stabilizacji minimum kadrowego świadczy o właściwej realizacji pierwszego założenia. Na wyrazne uznanie zasługuje systemu doboru kadry, który odbywa się kilkietapowo. Po dokonaniu wyboru spośród podań o pracę, następuje rozmowa z psychologiem pod kątem predyspozycji danej osoby do prowadzenia dydaktyki, oraz jej uwarunkowań osobowościowych. W kolejnym etapie kandydat dokonuje przed komisją stosownej prezentacji na wybrany przez siebie temat. Jest to oceniane przez całą komisję, która formułuje rekomendację co do dalszego zatrudnienia. Po formalnym zatrudnieniu nowy pracownik obejmowany jest programem mentorstwa. Mentor i Nowy Adept współpracują ze sobą ściśle przez okres roku. W tym czasie młody pracownik jest zapoznawany z uwarunkowaniami formalno-prawnymi na uczelni. Młody Adept składa cyklicznie raport z tej współpracy wskazując ewentualne wnioski racjonalizatorskie, jak i dzieląc się swoją opinią na temat funkcjonowania Uczelni. Biuro Doradztwa Personalnego pod koniec danego semestru zwraca się do Mentora lub przełożonego danej osoby o uzyskanie informacji i opinii o nowym pracowniku.

Obciążenia dydaktyczne i organizatorskie kadry w zależności od posiadanego stopnia naukowego są regulowane stosownymi regulaminami: oceny pracy asystenta, oceny pracy adiunkta i oceny pracy profesora. Regulaminy bardzo szczegółowo określają zakres obowiązków osób zatrudnionych na danym stanowisku.

Bardzo istotnym elementem jest system wspomagania rozwoju naukowego. Składa się nań system grantów zewnętrznych i wewnętrznych. Uczelnia finansuje wyjazdy konferencyjne, nagradza najlepsze publikacje, oraz organizuje cały czas system wsparcia dydaktycznego w postaci tzw. grantów dydaktycznych.

Ciągła ocena i weryfikacja nauczycieli akademickich odbywa się w oparciu o hospitację zajęć (każde zajęcia raz w semestrze), ankiety elektroniczne, ankiety Biura Doradztwa Personalnego, oraz okresową ocenę pracowniczą poznawczą (odbywa się corocznie – reguluje stosowna uchwała senatu w/s Regulaminu Oceny Pracowniczej z 2011 r.).

W uczelni obowiązuje również zaawansowany System Awansów (awanse poziome i pionowe oraz system nagród).

Należy stwierdzić, że funkcjonujący system ma charakter kompleksowy, obejmuje wszystkie elementy oceny pracowniczej, i jako całość zasługuje na ocenę wyróżniającą.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego dla studiów pierwszego i drugiego stopnia - w pełni, w tym:

a) dla studiów pierwszego stopnia – wyróżniająco

b) dla studiów drugiego stopnia – w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów realizacji danego programu w stopniu właściwym.
- 2) Dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia.
- 3) System polityki kadrowej ma charakter kompleksowy, wzorcowy, sprzyja podnoszeniu kwalifikacji kadry, umożliwia wymianę zagraniczną, zdobywanie grantów wewnętrznych i zewnętrznych, obejmuje wszystkie elementy oceny pracowniczej.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Uczelnia zapewnia bazę materialną, wyróżniająco spełniającą oczekiwania i potrzeby kształcenia do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także uwzględniającą potrzeby osób niepełnosprawnych. Całość bazy dydaktycznej jest na poziomie wyróżniającym. Jedynie sama biblioteka nieco odstaje od pozostałych elementów, z tym, że nie dotyczy to zasobów bibliotecznych (bardzo bogate zasoby literatury udostępnione za pośrednictwem sieci), ale chodzi o jej rozmieszczenia i wielkość pomieszczeń.

Baza dydaktyczna. Siedziba Uczelni znajduje się przy ul. Sucharskiego 2. Jest to kompleks budynków położonych na 70-cio arowej działce. Zabudowa tworzy układ zamknięty z wewnętrznym dziedzińcem. Uczelnia posiada również infrastrukturę dydaktyczną w Tyczynie (budynki usytuowane na 2-hektarowej działce) oraz w Kielnarowej koło Rzeszowa, gdzie znajduje się Centrum Turystyki i Rekreacji WSiLiZ oraz Centrum Edukacji Międzynarodowej (jest to zespół obiektów dydaktycznych i rekreacyjno-sportowych zlokalizowany na 14-hektarowej działce). Łącznie Uczelnia posiada obecnie 28 tys. m² własnej powierzchni dydaktyczno-biurowej. Zajęcia a ocenianym kierunku odbywają się również w Kielnarowej (wykłady oraz zajęcia informatyczne).

Studenci kierunku Administracja korzystają z całości infrastruktury dostępnej dla studentów WSiLiZ.

Obiekt w Rzeszowie. W skład powierzchni dydaktycznej obiektu przy ul. Sucharskiego wchodzi: nowoczesna sala audytoryjna mieszcząca; 9 sal wykładowych; 2 duże laboratoria komputerowe na 90 i 110 stanowisk - dostępne dla potrzeb studentów przez 12 godzin na dobę; 5 laboratoriów komputerowych wyposażonych w najnowocześniejszy sprzęt; specjalistyczne laboratoria komputerowe; Centrum Egzaminacyjne PROMETRIC (APTC); Centrum

Egzaminacyjne Pearson VUE. Wszystkie pracownie posiadają dostęp do Internetu (łącze 2 Mb/s - Polpak - T); 4 sale językowe spełniające wymogi standardów International Certificate Conference; 13 sal ćwiczeniowych mieszczące 30 - 50 osób wyposażone w rzutniki i sprzęt audio-video. Na terenie Uczelni znajdują się również: biblioteka i czytelnia, Klub Akademicki, zakład poligrafii, 2 punkty gastronomiczne, parkingi dla pracowników i studentów WSiZ.

Dostosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych. Jedno z wejść przystosowane jest dla osób niepełnosprawnych. Dostępny schodolaz (transporter schodowy), winda. Dodatkowe udogodnienia: miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych, toalety, sale wyposażone w pętle indukcyjne dla osób słabo słyszających.

Centrum Turystyki i Rekreacji WSiZ w Kielnarowej. W poszczególnych obiektach CTiR znajdują się m.in.: pomieszczenia dla kadry i obsługi dydaktycznej; 2 sale wykładowe mieszczące 169 i 200 osób; nowocześnie wyposażona sala konferencyjna na 48 miejsc; 5 sal ćwiczeniowych posiadających odpowiednio 77, 54, 48, 42, 32 miejsca; 2 duże laboratoria komputerowe po 33 stanowiska komputerowe; 10 specjalistycznych laboratoriów.

Centrum Edukacji Międzynarodowej. Budynek dydaktyczny o powierzchni prawie 6 tys. m² oddany do użytku w styczniu 2011 roku. W budynku znajdują się: aula, sala wykładowa; sale ćwiczeniowe; biblioteka i czytelnia; pomieszczenia dla kadry i obsługi dydaktycznej (dziekanat); 16 laboratoriów specjalistycznych.

Dostosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych: 2 windy, dostępny schodolaz (transporter schodowy), toalety dla osób niepełnosprawnych; 2 sale wykładowe wyposażone w pętle indukcyjne dla osób słabo słyszających.

Na terenie Centrum znajduje się największa w woj. podkarpackim, a równocześnie jedna z większych w Polsce, hala rekreacyjno-sportowa. Obok budynku hali usytuowane są otwarte boiska do siatkówki i koszykówki, a po okolicznych wzgórzach przebiegają oznakowane trasy rowerowe. W kompleksie CTiR funkcjonuje karczma staropolska - „Taberna pod sosnami” (również dla celów dydaktycznych) oraz Centrum Hipoterapii, w skład którego wchodzi stadnina koni, kryta ujeżdżalnia oraz od 2012 roku hodowla Alpak (zwierzęta wykorzystywana będą do zooterapii). Na terenie Centrum znajduje się także akademik z 94 miejscami noclegowymi dla studentów oraz salami wykładowymi i laboratoriami.

Zasoby biblioteczne

Profil gromadzenia zbiorów jest dostosowany do charakteru Uczelni i kierunków kształcenia. Głównym źródłem finansowania zakupu zbiorów bibliotecznych jest przekazywana co miesiąc kwota stanowiąca 1% czesnego studentów, dzięki czemu Biblioteka Akademicka WSiZ ma zagwarantowane zarówno stałe środki, jak i stały przyrost księgozbioru. Biblioteka zgromadziła do tej pory ponad 73 tys. woluminów książek, ponad 3 tys. jednostek zbiorów specjalnych, ponad 450 tytułów czasopism (5 851 woluminów). Księgozbiór uzupełniany jest na bieżąco w oparciu o sylabusy (programy nauczania) poszczególnych przedmiotów przewidzianych w planach studiów oraz w oparciu o bieżące zamówienia składane przez poszczególne katedry i zakłady. Biblioteczna baza danych jest w pełni zautomatyzowana, w oparciu o Kompleksowy

System Zarządzania Biblioteką PROLIB, dzięki któremu możliwy jest dostęp do informacji o zbiorach poprzez katalog komputerowy OPAC WWW, ze stanowisk wyszukiwawczych zlokalizowanych w bibliotece oraz za pośrednictwem Internetu pod adresem: <http://biblioteka.wsiz.rzeszow.pl>). Biblioteka oferuje dostęp do baz pełnotekstowych czasopism naukowych w ramach baz oferowanych przez Wirtualną Bibliotekę Nauki:

- Elsevier, Springer, EBSCO, Wiley-Blackwell, Scopus.

W trakcie wizytacji dokonano porównania zasobów bibliotecznych z pozycjami literatury sugerowanymi w sylabusach do przedmiotów. Sytuacja wygląda następująco:

PRZEDMIOT	ZALECANA W SYLABUSIE LITERATURA	DOSTĘPNOŚĆ W BIBLIOTECE
KONTROLA I NADZÓR W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ	J. Jagielski, Kontrola administracji publicznej, Warszawa 2007.	1 egz. Plus 2 wydania starsze
PRAWO CYWILNE Z UMOWAMI W ADMINISTRACJI	Z. Szczurek, Prawo cywilne dla studentów administracji, Wyd. Wolters Kluwer, Warszawa 2012	3 egz. plus trzy wydania starsze
	E. Gniewek, Prawo rzeczowe, C.H. Beck, Warszawa 2010	3 egz. plus 1 wydanie starsze
	Z. Radwański, Prawo cywilne-część ogólna, C.H. Beck, Warszawa 2011	3 egz. w zamówieniu plus 8 wydań starszych
PRAWO ADMINISTRACYJNE	E. Ura, Prawo administracyjne, LexisNexis Warszawa 2012	3 egz. w zamówieniu plus 11 wydań starszych
POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE	1.E. Bojanowski, Z. Cieślak, J. Lang, Postępowanie administracyjne i postępowanie przed sądami administracyjnymi, red. J. Lang, Lexis Nexis, Warszawa 2010.	3 egz.
	2.Marek Wierzbowski (red), Marek Szubiakowski, Aleksandra Wiktorowska, Postępowanie administracyjne - ogólne, podatkowe, egzekucyjne i przed sądami administracyjnymi, C.H. Beck, Warszawa 2011.	3 egz. + 4 wydania starsze
	3. E. Ochendowski, Postępowanie administracyjne ogólne, egzekucyjne i sądowoadministracyjne, wydanie najnowsze.	3 egz.
	T. Woś, H. Knysiak-Molczyk, A. Krawiec, M. Kamiński, T. Kielkowski, Postępowanie administracyjne, red. T. Woś, Warszawa 2013.	3 egz.
POSTĘPOWANIE SĄDOWO ADMINISTRACYJNE	T. Woś, H. Knysiak-Molczyk, M. Romańska, Postępowanie sądowo-administracyjne, Warszawa 2007	3 egz. plus trzy wydania starsze
	B. Dauter, J. Drachal, M. Niezgódka-Medek, Wzory pism i orzeczeń w postępowaniu przed sądami administracyjnymi, Wyd. LexisNexis, Warszawa 2006	2 egz.
USTRÓJ GRANICZNYCH ORGANÓW KONTROLI	Aleksander Maksimczuk, Leszek Sidorowicz, Ochrona granic i obsługa ruchu granicznego, Lexis Nexis 2007.	1 egz.

W 100% przypadków wskazane w sylabusach pozycje znajdowały się w zasobach bibliotecznych, czasem dana pozycja była dostępna w jej wcześniejszym wydaniu. W dwóch przypadkach zalecane pozycje były z lat wcześniejszych.

Zasoby biblioteczne w pełni zaspokajają potrzeby studentów, jednak sama siedziba biblioteki i jej dostępność odbiega od innych elementów wyposażenia dydaktycznego. Sala jest niewielka jak na tak dużą uczelnię.

Infrastruktura informatyczna

Studenci kierunku „administracja” korzystają z całości infrastruktury dostępnej dla studentów WSiIZ. Dodatkowo studenci korzystają z oprogramowania do gry decyzyjnej realizowanej w ramach zajęć dydaktycznych na kierunku, oprogramowania e-DOK wykorzystywanego do realizacji zajęć dydaktycznych w ramach specjalności e-administracja oraz oprogramowania System Informacji Prawnej *Legalis*.

Wszystkie komputery WSiIZ połączone są w uczelnianą sieć komputerową z wykorzystaniem nowoczesnych urządzeń infrastruktury sieciowej firm CISCO. Uczelnia posiada łącznie ponad 1600 komputerów. Na ogólną liczbę komputerów składa się 42 serwery firm: Sun Microsystems (Sun Fire 480, Sun Fire 280, Sun Fire 240), Hewlett-Packard (system Blade seria p oraz c, DL) oraz Optimus. Pozostałe komputery to stacje robocze klasy PC z procesorami: Intel Qore Quad (8%), Intel Core 2 Duo (43 %), Intel Atom (8%), Intel Pentium 4 (30%), Intel Core i5 (4%) pozostałe procesory (sepmtron, Celeron, Intel core i3, Pentium D) (7%).

WSiIZ jest jedną z najlepiej z informatyzowanych szkół wyższych w Polsce. Posiada kompleksowo z informatyzowany proces rekrutacji, obsługę spraw studentów, wystawianie ocen, planowanie zajęć, sprawy kadrowe pracowników uczelni, planowanie toków studiów, budżetowanie i rozliczenia finansowe. Studenci i pracownicy od kilku lat posługują się kartami z mikroprocesorami, które służą im do identyfikacji w systemach, obsługi mikropłatności na terenie kampusu, a także do zgłaszania obecności na zajęciach i rezerwowania miejsc w autobusach, które jeżdżą między poszczególnymi budynkami. Dzięki przyjętym rozwiązaniom informatycznym WSiIZ już kilka lat temu - jako pierwsza uczelnia w Polsce - wprowadziła dla studentów legitymacje elektroniczne. Od roku akademickiego 2010/2011 Uczelnia zrezygnowała także z wydawania studentom papierowych indeksów. Wszelkie dane o ocenach studentów rejestrowane są wyłącznie w uczelnianym systemie komputerowym (system Uczelnia.XP).

Uczelnia stanowi źródło kompetencji w wielu dziedzinach. MNiSW zakupiło dla polskich uczelni przygotowany przez WSiIZ system antyplagiatowy, który wykrywa i identyfikuje naruszenie praw autorskich m.in. w pracach dyplomowych. WSiIZ jest partnerem wiodących korporacji technologicznych, w tym Microsoft, której technologie wykorzystuje jako fundament rozwiązań aplikacyjnych. Poprzez pracę w ramach projektów zewnętrznych pracownicy i studenci zyskują cenne doświadczenia, zaś Uczelnia środki na inwestycje w działalność podstawową.

Dostosowanie infrastruktury informatycznej do potrzeb osób niepełnosprawnych - dwa laboratoria komputerowe (1 w Rzeszowie, 1 w Kielnarowej) wyposażone są w sprzęt dla osób niewidomych, słabowidzących i z niedowładem kończyn górnych.

System Uczelnia.XP

WSiIZ ma bogate doświadczenia w projektowaniu i wdrażaniu dużych rozwiązań informatycznych, działających w sieciach rozległych. Należąca do WSiIZ spółka Partners in Progress stworzyła rozwiązanie do zarządzania uczelniami - system Uczelnia.XP. Do tej pory system ten został wdrożony w ponad 60 wyższych uczelniach w kraju. W efekcie wdrożenia systemu Uczelnia.XP w WSiIZ: obniżono koszty funkcjonowania Uczelni, unowocześniono

system dydaktyczny, pozwolono studentom, absolwentom i pracownikom w pełni korzystać z osiągnięć cywilizacji informacyjnej, odnotowano dużą oszczędność czasu i budżetu studentów.

Miejsca odbywania praktyk studenckich są adekwatne względem kierunku i poziomu studiów. Uczelnia powinna jednakże zapewnić pełny dostęp studentów do lokalnych urzędów jako miejsca realizacji praktyk studenckich.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego – wyróżniająco
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

Baza dydaktyczna odpowiada w stopniu wyróżniającym wymogom jakie są stawiane dla uczelni wyższych. Uczelnia jest krajowym liderem informatyzacji systemu szkolnictwa wyższego i udostępnia studentom świetne warunki do studiowania oraz rozwijania swoich zainteresowań i kształtowania kompetencji społecznych.

6.Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Działalność naukowo-badawcza pracowników WSiIZ w obrębie kierunku „administracja” realizowana jest głównie w **Katedrze Prawa Administracyjnego oraz Katedrze Teorii Prawa**, a także w międzywydziałowych zespołach naukowo-badawczych. Ponadto w strukturze Wydziału Administracji i Nauk Społecznych znajdują się Katedry: Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej; Reklamy, Grafiki Komputerowej i Nowych Mediów; Bezpieczeństwa Wewnętrznego; Nauk Społecznych; Filologii; oraz Samodzielny Zakład Badań Nad Szkolnictwem Wyższym.

W wyniku oceny parametrycznej MNiSW dokonanej w 2010 roku Wydział Administracji i Nauk Społecznych uzyskał kategorię B.

Struktura katedr, a także kadra naukowo-badawcza kierunku Administracja z jednej strony „zagospodarowuje” obszar prawa publicznego oraz nauk o administracji, z drugiej przedmiot badań naukowych pozwala mówić o stopniowo wypracowywanej specyfice naukowej kierunku.

O specyfice tej decydują:

a. Badania zagospodarowania przestrzeni i prowadzenia procesów inwestycyjnych.

W tym obszarze badawczym szczególne znaczenie miała Konferencja „Przestrzeń i nieruchomości jako przedmiot prawa administracyjnego” (Rzeszów, 3 czerwca 2011), a także wydanie monografii w 2012 r. „Przestrzeń i nieruchomości jako przedmiot prawa administracyjnego. Kontynuacja tych badań odbywa się obecnie w ramach tematu: „Przestrzeń, nieruchomości, dziedzictwo kulturowe - w perspektywie prawnej i ekonomicznej”.

b. Badania nad materialnymi źródłami prawa.

Celem badań jest ustalenie wiodących kategorii czynników determinujących treść norm prawnych mających wpływ na gospodarkę kraju. Aktualnie trwają prace badawcze w zakresie ustalenia materialnych źródeł instytucji prawnej nabycia lokalu na podstawie umowy

deweloperskiej poprzez zastosowanie oryginalnej metodyki badań o charakterze interdyscyplinarnym.

Projekty naukowo – badawcze w trakcie realizacji

Przestrzeń, nieruchomości, dziedzictwo kulturowe - w perspektywie prawnej i ekonomicznej. Dotychczasowe efekty: organizacja Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej w dniu 2 czerwca 2011 r. pod tytułem Przestrzeń i nieruchomości jako przedmiot prawa administracyjnego; redakcja monografii: Przestrzeń i nieruchomości jako przedmiot prawa administracyjnego. Publiczne prawo rzeczowe, Warszawa, Lewis Nexis Polska, 2012.

„Działalność gospodarcza w przedmiocie usług turystycznych i jej klienci”. Efekty: Podstawowym efektem projektu badawczego jest przygotowanie i wydanie recenzowanej monografii naukowej: „Działalność gospodarcza w przedmiocie usług turystycznych i jej klienci”. Efektem dodanym projektu jest intensyfikacja i egzemplifikacja pracy naukowej pracowników Katedry Prawa Administracyjnego i Katedry Teorii Prawa. Okres realizacji: 2009-2013.

Zastosowanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w wybranych formach działania administracji publicznej. Planowane efekty: stworzenie opisu narzędzi ICT, które mogłyby być wykorzystane przez administrację publiczną w trzech wybranych formach działania. Okres realizacji: 2013-2015; Finansowanie: dotacja statutowa MNiSW.

Materialne źródła instytucji nabycia lokalu mieszkalnego na podstawie umowy deweloperskiej. Planowane efekty: Egzegeza reguł (norm) formalnych i nieformalnych tworzących schemat działania określony jako „nabycie lokalu na podstawie umowy deweloperskiej”, wskazanie materialnych źródeł tej instytucji oraz jej potencjalnego oddziaływania na stosunki społeczno-gospodarcze w Polsce. Okres realizacji: 2013; Finansowanie: środki własne.

Polska polityka gazowa w aspekcie międzynarodowym. Efektem prowadzonych badań będą publikacje w czasopismach punktowanych, w tym zagranicznych. Publikowane będą charakterystyki poszczególnych państw, które tworzą niezależne części badań. Artykuły te mają ambicje być ważnymi pozycjami w przedmiocie problematyki gazowej i stanowić cenne źródło wiedzy dla studentów, naukowców, specjalistów i ekspertów z branży gazowej. Badania stanowią wstęp do kolejnych projektów (komercyjnych bądź naukowych, w tym doktoratów), wśród których można wyróżnić m.in. badania nad korzystnym dla zagranicznych inwestorów kształtem regulacji prawnych, w tym podatkowych, , transgranicznej współpracy między firmami wydobywczymi sektora gazowego, modelami polityki państw wobec kwestii eksploatacji gazu, itp. Nie wyklucza się również zebrania artykułów w ramach monografii. Okres realizacji: 2012-2013

Projekt międzywydziałowy - Wpływ rozmiaru sektora finansów publicznych na gospodarkę
Celem projektu jest zbadanie wpływu rozmiaru sektora finansów publicznych (SFP) na gospodarkę. Analizą objęte będą kraje członkowskie UE-27, a czasokres badań obejmie lata 2000-2012 (włącznie). Istotą badania jest ustalenie optymalnego z punktu widzenia gospodarki rozmiaru SFP i zweryfikowanie zależności na linii: wielkość sektora – stan gospodarki. Planowane efekty naukowe i praktyczne: Zakładanym, wymiernym rezultatem prac

badawczych będą publikacje w punktowanych periodykach naukowych z listy filadelfijskiej oraz wysoko punktowanych krajowych periodykach naukowych. Okres realizacji: 2012-2015.

Badania związane z przygotowaniem habilitacji / doktoratu obejmują tematy: Prawne aspekty kariery naukowej; Publiczne i prywatne wdrażanie prawa konkurencji: w stronę zrównoważonego modelu; Służby mundurowe. Zagadnienia administracyjno-prawne wg stanu prawnego na 31.01.2012 r. (praca zakończona, habilitacja w toku); Ocena możliwości pełniejszej realizacji zasad konstytucyjnych: jawności działania władz państwowych, dialogu i współpracy partnerów społecznych, demokratycznego państwa prawnego oraz zasady pomocniczości, dzięki informatyzacji wybranych procedur w administracji publicznej; Autonomia szkół wyższych we współczesnym polskim systemie prawnym. Zasada konstytucyjna, prawo podmiotowe czy zasada polityki państwa? Pojęcie bezpieczeństwa publicznego wobec jawności i transparentności działania administracji publicznej.

Zakończone tematy badawcze realizowane w latach 2010 – 2012:

1. Prawo o szkolnictwie wyższym. Założenia ustrojowo - organizacyjne, funkcjonowanie systemu szkolnictwa wyższego w Polsce - uaktualnienie i rozszerzenie publikacji, która powstała w ramach wcześniejszego grantu naukowego;
2. Kategorie czynników determinujących prawne regulacje gospodarki i finansów publicznych w Polsce w latach 2008 – 2011.
3. Kategorie czynników determinujących prawne regulacje gospodarki
4. Kariera naukowa w Polsce. Warunki prawne, społeczne i ekonomiczne.
5. Terroryzm a prawa człowieka.
6. Społeczeństwo obywatelskie.

Udział pracowników Katedr związanych z kierunkiem „administracja” w realizacji grantów finansowych ze środków zewnętrznych:

WSliZ prowadzi działalność naukowo-badawczą, która finansowana jest ze środków własnych uczelni (badania własne, granty wewnętrzne) oraz funduszy zewnętrznych (fundusze MNiSW; obecnie NCN i NCBiR, funduszy unijnych itp.).

Uczelnia posiada również wieloletnie doświadczenie w realizacji projektów finansowanych z funduszy unijnych zarówno w obecnym, jak i w poprzednich okresach programowania. Z sukcesem realizujemy projekty w ramach takich programów jak: PO Kapitał Ludzki (priorytety regionalne i centralne), PO Rozwój Polski Wschodniej, Norweski Mechanizm Finansowy, Program Lifelong Learning, Inicjatywa EQUAL, ZPORR, SPO RZL o szerokim spektrum tematycznym. Są to projekty: inwestycyjne, rozwojowe, szkoleniowe, doradcze, badawcze, na rzecz rynku pracy, wspierające przedsiębiorczość akademicką, wymiany kadry i studentów. Wykorzystując potencjał kadrowy i infrastrukturę pozyskuje fundusze służące rozwojowi społecznemu i gospodarczemu regionu.

Realizacja projektów

Granty	Zrealizowane	W trakcie realizacji
--------	--------------	----------------------

granty naukowo-badawcze finansowane przez MNiSW/ NCN	21	10
granty zagraniczne oraz finansowane ze środków UE	146	23
granty wewnętrzne WSiIZ	56	4
projekty finansowane z dotacji statutowej	-	36
Razem	223	73

Łączna wartość budżetów, dla projektów realizowanych w 2012 roku, wyniosła ponad 55 milionów złotych.

Nazwy projektów:

1. Lepsza administracja - lepsze jutro - czas realizacji: 02.01.2012-30.04.2013;
2. Uczelnia w służbie społeczeństwa - czas realizacji: 01.05.2011-30.04.2013;
3. Program rozwoju Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania - Uczelnia Jutra – czas realizacji: 2008-2010; Finansowanie: Program POKL 4.1.1 Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni 1/POKL/4.1.1/2009;
4. Mobilność Szkół Wyższych - czas realizacji: 01.06.2010-30.09.2011, 01.06.2011-30.09.2012 oraz 01.06.2012-30.09.2013; Finansowanie: ERASMUS - Uczenie się przez całe życie;
5. WSiIZ: Wiedza – Staże – Informacja – Zatrudnienie - czas realizacji: 01.09.2010-31.03.2015; Finansowanie: Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Poddziałanie 4.1.1 Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni;
6. Ocena efektywności wykorzystania pomocy finansowej Unii Europejskiej jako instrumentu polityki spójności społeczno-gospodarczej oraz poprawy warunków życia - czas realizacji: 2011-2012; Finansowanie: NCN;
7. Jakość - Edukacja – Sukces - czas realizacji: 2009-2011; Finansowanie: Program POKL 4.1.1 Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni;
8. Regionalne Centrum Informacji Europejskiej - czas realizacji: 21.02.2012-31.12.2012; Finansowanie: konkurs Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP „Informacja europejska w regionach – 2012”.

Projekty realizowane we współpracy z partnerami zagranicznymi:

1. **MASON** – Dynamika głównych nurtów socjo–kulturowych w celu poprawy NLLLS (Mainstream SocioCultural Dynamics to enhance NLLLS); Termin realizacji: 03.2011 – 02.2013.
2. **SESTEM** - Supporting Equality in Science Technology and Mathematics related choices of careers; Termin realizacji: 01.02.2010 r. – 30.09.2012 r.

Źródła i wysokość środków finansowych przeznaczanych na badania i rozwój

	Rok 2010		Rok 2011		Rok 2012		Razem	
	WSiIZ Ogółem	WaiNS	WSiIZ Ogółem	WaiNS	WSiIZ Ogółem	WaiNS	WSiIZ Ogółem	WaiNS
Nakłady na badania własne WSiIZ (w zł)	281 698.21	13 850.82	276 216.70	42 914.73	229 935.60		787 850.51	56 765.55
Finansowane z dotacji na					454 030.00	150 390	454 030.00	150 390

utrzymanie potencjału badawczego								
Granty finansowane z NCN	83 201.75		467 141.96	29 757.39	699 309.01	389.74	913 676.32	30 147.13
Razem:	364 899.96	13 850.82	743 358.66	72 672.12	1 047 298.21	150 779.74	2 155 556.83	237 302.68

Studenci kierunku administracja rozwijają się naukowo w ramach Studenckich Kół Naukowych takich jak: Prawno – Ekonomiczne KRUCZEK, Kryminalistyki, Badań nad Bezpieczeństwem i Terroryzmem, Politologów. Głównymi formami działalności kół są m.in.: przygotowywanie i prezentacja referatów na konferencjach wewnętrznych i zewnętrznych, udział w konkursach i akcjach ogólnopolskich, przygotowywanie i realizacja projektów. Efektami pracy w kołach naukowych było m.in. otrzymanie przez dwóch studentów kierunku administracja Stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za wybitne osiągnięcia zarówno w roku akademickim 2011/2012 jak i w obecnym. Dodatkowo student ocenianego kierunku otrzymał nagrodę w Programie „Diamentowy Grant” przeznaczoną na realizację projektu „Postrzeganie zagrożeń z zakresu ochrony informacji oraz bezpieczeństwa teleinformatycznego przez pracowników przedsiębiorstw w województwach mazowieckim oraz podkarpackim – analiza porównawcza”. Okres realizacji projektu: 2013-2014r. Uczelnia umożliwia publikację prac tworzonych w ramach kół naukowych w Studenckim Naukowym Czasopiśmie Internetowym TH!NK.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego - wyróżniająco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Wyróżniająca ocena w obszarze prowadzonych badań naukowych jest konsekwencją nie tylko samego faktu, iż Uczelnia realizuje bardzo dużą ilość grantów badawczych krajowych i zagranicznych, również we współpracy z partnerami zagranicznymi, ale wynika też z faktu, że prowadzone badania stanowią naturalną konsekwencję wyróżniającej oceny istniejącego systemu doboru kadry. Uczelnia stwarza swoim pracownikom ogromne możliwości prowadzenia badań, finansuje własne granty, angażuje pracowników we współpracę zagraniczną. Jednocześnie zatrudniając profesorów, niejednokrotnie o uznaniu międzynarodowym, stwarza atmosferę przyjazną badaniom naukowym, skupiając środowisko młodych adeptów nauki wokół doświadczonych i znanych naukowców. Prowadzone badania mają bezpośrednie przełożenie na prowadzone zajęcia dydaktyczne, tym samym potęguje się pozytywne oddziaływanie na realizacji zadeklarowanych efektów kształcenia.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

- 1) Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów

Zgodnie z Załącznikiem do Uchwały Senatu WSiIZ Nr 1/LVIII/2011 z dnia 31 marca 2011r. Regulamin przyjęć na I rok studiów w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie na rok akademicki 2012/2013, na studia I stopnia na kierunku administracja może zostać przyjęta każda osoba posiadająca świadectwo dojrzałości lub jego odpowiednik, która złożyła w wyznaczonym terminie wymagane dokumenty. Postępowanie kwalifikacyjne odbywa się w drodze konkursu. W przypadku kandydatów, którzy zdawali egzamin maturalny w „starym systemie” przedmioty, z których oceny końcowe uzyskane na świadectwie ukończenia szkoły brane są pod uwagę to przedmioty: matematyka, język polski (w przypadku cudzoziemców język ojczysty), historia, język obcy nowożytny, wiedza o społeczeństwie. Dodatkowo, kandydatowi, który otrzymał przynajmniej ocenę dobrą z przedmiotu historia lub wiedza o społeczeństwie – dolicza się 2 punkty. W przypadku kandydatów zdających egzamin maturalny w „nowym systemie” brane są pod uwagę wyniki z części pisemnej egzaminów z przedmiotów: język polski, język obcy nowożytny, matematyka oraz historia lub wiedza o społeczeństwie. Kandydatem na studia II stopnia może zostać osoba posiadająca tytuł magistra, licencjata, inżyniera lub równorzędny uprawniający do podjęcia studiów II stopnia. O przyjęciu decyduje kolejność złożenia wszystkich wymaganych dokumentów. Zasady rekrutacji na kierunek administracja nie posiadają uregulowań, dyskryminujących określoną grupę kandydatów. Kwalifikacje wymagane od kandydatów na studia są w ocenie studentów wystarczające do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na ocenianym kierunku.

- 2) system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen

Nakład pracy studenta w studiowanie danego przedmiotu oraz jego zaliczenie jest określony prawidłowo, jest on wprost proporcjonalny do liczby punktów ECTS, która została jemu przypisana. Program nauczania oraz sposób zaliczania przedmiotu jest omawiany ze studentami podczas pierwszych zajęć. W opinii studentów założenia dotyczące wymagań egzaminacyjnych są konsekwentnie przestrzegane przez wykładowców. Weryfikacja wiedzy oraz umiejętności realizowana jest poprzez testy, kolokwia, projekty, egzaminy w formie pisemnej i ustnej. Prowadzący przedmioty w ocenie końcowej uwzględniają również aktywność podczas zajęć. Według studentów formy weryfikacji wiedzy i umiejętności pozwalają na ich sprawdzenie w każdym z obszarów kształcenia. System osiągnięć studentów zrozumiały, obiektywny i sprawiedliwy oraz zorientowany na proces uczenia się. Bieżąca weryfikacja osiągnięć studenta oraz ocena aktywności podczas zajęć stymulują proces nauki i nauczania.

- 3) struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów

Uczelnia stwarza możliwość wymiany międzynarodowej studentom ocenianego kierunku w ramach programu LLP Erasmus. Studenci są informowani o możliwości wyjazdów zagranicznych za pośrednictwem strony internetowej Uczelni oraz przez pracowników Działu

Współpracy z Zagranicą. Dotychczas w ramach programu LLP Erasmus nie wyjechał żaden student kierunku administracja. Jako główne przyczyny braku zainteresowania wyjazdem studenci podają wysokie koszty utrzymania za granicą oraz zobowiązania w kraju. Uczelnia nie uczestniczy w żadnym programie wymiany krajowej. Studenci znają system punktów ECTS i częściowo wykorzystują możliwości przez niego stworzone np. poprzez wybór przedmiotów. Lektoraty na studiach I stopnia są w opinii studentów należycie prowadzone, pozytywnie oceniono możliwość wyboru języka obcego według stopnia zaawansowania. Studenci nie uczestniczą w programie wymiany międzynarodowej. Głównym powodem jest brak zainteresowania wyjazdem zagranicznym ze strony studentów.

- 4) system pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia.

System opieki naukowej i dydaktycznej działa poprawnie. Wszelkie informacje związane z tokiem studiów, organizacją roku akademickiego oraz harmonogramem zajęć są ogólnodostępne i podawane do wiadomości z odpowiednim wyprzedzeniem. Komunikaty i ważne informacje związane z wydarzeniami na Uczelni są udostępniane za pośrednictwem strony internetowej Uczelni oraz portalu Wirtualna Uczelnia, w którym każdy student ma swoje indywidualne konto. Dokumenty związane z organizacją studiów są zamieszczane w gablotach znajdujących się na Uczelni.

Zasady dotyczące dyplomowania opisane są w Regulaminie studiów w *Rozdziale 6 – Praca dyplomowa i egzamin dyplomowy* i *Rozdziale 7 – Egzamin dyplomowy bez pracy dyplomowej* oraz w *Zarządzeniu nr 40/2012 Rektora Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie z dnia 18 września 2012 roku w sprawie prac dyplomowych i egzaminów dyplomowych*. Dobór promotorów następuje spośród nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni wyznaczonych przez Dziekana. Promotor jest równocześnie opiekunem grupy seminaryjnej. Przypisywanie studentów do grup seminaryjnych prowadzone jest za pośrednictwem portalu Wirtualna Uczelnia na podstawie listy rankingowej, której kryterium jest średnia ocen z wszystkich semestrów (studia I stopnia) lub średnia ocen za tok studiów pierwszego stopnia (studia II stopnia). Liczba dyplomantów przypadających na 1 promotora to 15 osób. Szczegółowy opis wyboru promotora oraz tematyki seminarium znajduje się w *Załączniku nr 1 do Zarządzenia Rektora Nr 40/2012 z dnia 18.09.2012 Zasady zgłaszania tematów prac dyplomowych oraz przydziału studentów do grup seminaryjnych*.

Studenci posiadają dostęp do Biblioteki Uczelnianej, jej księgozbiór częściowo pokrywa zapotrzebowanie na niezbędną do studiowania literaturę specjalistyczną. Brakujące tytuły studenci mogą zgłaszać w Bibliotece w celu ich zakupu. W opinii studentów liczba egzemplarzy poszczególnych woluminów dostępnych w Bibliotece jest wystarczająca, studenci chętnie korzystają z usług Biblioteki.

Dostępność oraz sposób funkcjonowania Dziekanatu zostały ocenione przez studentów pozytywnie. Godziny otwarcia Dziekanatu według studentów, są dostosowane do ich potrzeb. W Uczelni działa również system Wirtualna Uczelnia, studenci poprzez swoje indywidualne konto, mają dostęp do informacji związanych z procesem kształcenia.

Wszelkie skargi i wnioski związane z procesem kształcenia, składane przez studentów, są kierowane do Prodziekana ds. kierunku Administracja lub do Opiekuna grupy (na 1 Opiekuna przypada do 300 studentów).

Ustalane są terminy konsultacji, które w opinii studentów są przestrzegane. Dodatkowo nauczyciele są dostępni za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Uczelnia prowadzi kształcenie dla studentów kierunku administracja z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość. W oparciu o platformę e-Learningową nauczyciele akademicki tworzą kursy stanowiące alternatywne rozwiązanie dla tradycyjnych zajęć dydaktycznych. Działania te zostały pozytywnie ocenione, dają możliwość rozmowy z prowadzącym w ramach konsultacji poprzez czat oraz samodzielną realizację kursów on-line.

Studenci znają sylabusy i widzą zgodność prowadzonych zajęć z ich zawartością. Sylabusy są dostępne za pośrednictwem portalu, a ich zawartość jest kompletna. Zalecana przez wykładowców literatura oraz udostępniane materiały dydaktyczne są pomocne w procesie uczenia się i pozwalają na realizację zakładanych celów i efektów kształcenia.

Uczelnia posiada mechanizmy motywujące studentów do osiągania lepszych efektów kształcenia w postaci stypendium rektora ujętego w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym. Dodatkowo Uczelnia posiada system stypendiów przyznawanych ze środków własnych: dla najlepszych studentów I roku i obcokrajowców oraz System Bezpłatnych Miejsc. W ramach Systemu Bezpłatnych Miejsc w roku akademickim 2012/2013 stypendia otrzymało 3 studentów kierunku administracja. W opinii studentów wysokość stypendiów jest zadowalająca. Studenci wizytowanego kierunku mogą ubiegać się również o Stypendium Ministra – w obecnym i zeszłym roku akademickim dwóch studentów kierunku administracja otrzymało stypendia.

Przyznawanie świadczeń pomocy materialnej w Uczelni odbywa się na podstawie *Regulaminu przyznawania pomocy materialnej Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie*. Dokument ten przewiduje wszystkie rodzaje stypendiów zawartych w art. 173 ust. 1 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*. Zgodnie z art. 174 ust. 2 Ustawy, podziału środków dokonuje Rektor Uczelni ze środków funduszu pomocy materialnej w porozumieniu z organami samorządu studenckiego. Proporcje między stypendiami o charakterze socjalno-bytowym a stypendiami Rektora dla najlepszych studentów są zachowane w myśl art. 174 ust. 4 Ustawy.

W opinii studentów sposób przyznawania stypendiów jest przejrzysty i sprawnie funkcjonujący. Uprawnienia do przyznawania stypendiów nie zostały jednak przekazane Komisji Stypendialnej w myśl art. 176 ust. 3 z powodu braku wniosku studentów w tej kwestii. W opinii studentów system stypendialny działa w Uczelni poprawnie i nie widzą oni potrzeby jego nadzorowania. Wnioski studentów administracji kierowane są do Dziekanatu i tam rozpatrywane. Stypendia przyznaje Rektor Uczelni. Decyzje w sprawach przyznawania stypendiów są zgodne z przepisami zawartymi w Kodeksie postępowania administracyjnego. W obecnym roku akademickim 123 studentów otrzymało stypendium socjalne, 62 – stypendium rektora dla najlepszych studentów.

Opłaty za studia ponoszone przez studentów kierunku administracja reguluje *Załącznik do Zarządzenia nr 9/2013 Rektora Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie z dnia 7 lutego 2013 roku w sprawie wprowadzenia zmian do Regulaminu odpłatności za studia i inne formy kształcenia w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania w*

Rzeszowie wprowadzonego Zarządzeniem Rektora Nr 21/2012 z dnia 11 maja 2012r. zmienionego Zarządzenie Nr 32/2012 z dnia 7 sierpnia 2012r. Załącznik nr 2 do Regulaminu odpłatności reguluje zasady wnoszenia czesnego w ratach. Kwota czesnego za pojedynczy semestr może być podzielona na 5 równych rat, co jest znaczącym udogodnieniem dla studentów. Zasady naliczania opłat za usługi edukacyjne nie naruszają ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Odpłatności za powtarzanie semestru, przedmiotów i różnice programowe dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych są również ujęte w *Regulaminie odpłatności*. System naliczania oraz pobierania opłat przez Uczelnię jest przejrzysty i ogólnodostępny. Uczelnia posiada wzorce umów studenta-uczelnia, które nie zawierają klauzul analogicznych do uznanych przez UOKiK za niedozwolone.

W Uczelni działa Samorząd Studencki, który funkcjonuje na podstawie *Regulaminu Samorządu Studenckiego Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie* zaopiniowanym pozytywnie przez Senat Uczelni *Uchwałą Senatu nr 4/LXI/2011 Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie z dnia 21 grudnia 2011r. w sprawie stwierdzenia zgodności z ustawą i statutem Uczelni Regulaminu Samorządu Studenckiego*. Samorząd posiada jednopoziomową strukturę pomimo dwupoziomowej struktury organów kolegialnych Uczelni (Rady Wydziałowe, Senat). Samorząd Studencki składa się z Rady Samorządu Studenckiego, w której skład wchodzi 6 osób, oraz z Przewodniczącego i Sekretarza Rady, którzy są wybierani spośród członków Rady Samorządu Studenckiego. Kadencja Samorządu Studenckiego wynosi 2 lata.

Samorząd Studencki opiniuje w formie uchwał regulamin studiów, regulamin przyznawania pomocy materialnej oraz programy studiów. Samorząd Studentów uczestniczy w pracach nad tworzeniem programów studiów i wnosi uwagi do projektów tychże programów. Dokumenty przedstawione podczas wizytacji ZO PKA pozwalają stwierdzić, iż liczba reprezentantów studentów w Senacie spełnia warunki określone w art. 61 ust 3. Ustawy. W Radzie Wydziału znajdują się reprezentanci studentów z poszanowaniem art. 67 ust 4. Ustawy. Studenci posiadają swoich reprezentantów w różnych komisjach np.: Wydziałowym Zespole ds. Jakości Kształcenia, Uczelnianym zespole ds. jakości kształcenia, Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej ds. Nauczycieli Akademickich, Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów WSiZ, Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów WSiZ.

Uczelnia zapewnia Samorządowi Studenckiemu niezbędne warunki do jego funkcjonowania w postaci pomieszczeń oraz niezbędnego sprzętu biurowego. Zapewnia również stały budżet przeznaczony na działalność samorządową. Samorząd Studencki organizuje wiele wydarzeń kulturowych związanych z życiem akademickim takich jak: Juwenalia, Wampiriada – zbiórka krwi, dyskoteki, bale studenckie itp. Studenci pozytywnie oceniają relację pomiędzy przedstawicielami Samorządu a władzami Uczelni. Elementem motywującym studentów do działalności w organach Samorządu Studenckiego jest częściowe lub całkowite zwolnienie z opłat za studia w Uczelni. O wysokości rabatu na czesne decyduje Rektor Uczelni po zasięgnięciu opinii Przewodniczącego Rady Samorządu Studentów. Aspekt finansowy zdecydowanie jest czynnikiem motywującym studentów do działalności na rzecz środowiska akademickiego.

W Uczelni działają koła naukowe związane z kierunkiem administracja – Koło Naukowe Prawno – Ekonomiczne KRUCZEK, Koło Naukowe Kryminalistyki, Koło Naukowe Badań

nad Bezpieczeństwem i Terroryzmem, Koło Naukowe Politologów. Studenci w ramach działalności w KN tworzą prace w postaci referatów i posterów prezentowane podczas konferencji wewnętrznych i zewnętrznych, organizują wykłady otwarte, seminaria i konferencje, biorą udział w konkursach ogólnopolskich oraz przygotowują i realizują projekty. W roku 2013 jeden ze studentów Koła Naukowego Politologów został laureatem Programu „Diamantowy Grant” organizowanym przez MNiSW. Dwoje studentów kierunku administracja biorących czynny udział w pracach Koła Naukowego Politologów zostało stypendystami Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w roku akademickim 2012/2013 oraz poprzednim.

W Uczelni działa Biuro Karier. Jego głównymi zadaniami jest zbieranie ofert praktyk, pracy oraz programów stypendialnych dla studentów WSliZ w Rzeszowie oraz wspieranie ich w rozwoju kariery zawodowej. Biuro zajmuje się również organizowaniem spotkań studentów z pracodawcami oraz szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe studentów Uczelni. Studenci kierunku administracja korzystają z oferty Biura Karier, m.in. aplikując na umieszczane na stronie internetowej BK oferty praktyk i staży.

W opinii studentów system opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej w pełni spełnia ich oczekiwania. Indywidualne wnioski studentów są kierowane bezpośrednio do osoby sprawującej funkcję Prodziekana ds. kierunku Administracja lub do Opiekuna grupy. Tryb rozpatrywania indywidualnych skarg i wniosków studenci oceniają jako przejrzysty i obiektywny. Opiera się on na odrębnych przepisach obowiązujących w Uczelni takich jak np. *Regulamin studiów* oraz *Regulaminu odpłatności za studia i inne formy kształcenia w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie* lub *Regulaminu przyznawania pomocy materialnej Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie*.

Studenci pozytywnie oceniają obciążenie zajęciami w semestrze. W ocenie studentów przerwy między zajęciami są na tyle długie, aby odpocząć lub skosztować posiłek. Na terenie Uczelni znajdują się obiekty, w których studenci mogą zakupić ciepły posiłek w rozsądnej cenie.

Prowadzący zajęcia, według studentów, posiadają terminy konsultacji, których terminy są ustalane na początku semestru i są przestrzegane. Prowadzący są również dostępni za pośrednictwem poczty elektronicznej lub czatu on-line w wyznaczonych godzinach. Studenci pozytywnie wypowiadają się o relacjach panujących w Uczelni pomiędzy nauczycielami akademickimi a studentami.

Studenci ocenianego kierunku w sposób wyjątkowo pozytywny wyrażają się o możliwości osobistego rozwoju, jaka jest im zapewniana poprzez „distance-learning”, czyli kształcenie z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość. Studenci zwrócili uwagę, iż kursy e-learningowe bardzo dobrze przygotowane przez nauczycieli akademickich pozwalają na rozwój naukowy poprzez pracę własną, bez udziału nauczycieli akademickich. Znaczącym udogodnieniem w opinii studentów jest udostępnienie wielu informacji związanych z procesem kształcenia oraz możliwości załatwienia niektórych, prostych spraw administracyjnych za pośrednictwem portalu Wirtualna Uczelnia.

Wypłacanie świadczeń socjalnych zostało ocenione przez studentów pozytywnie, w formie przelewu na konto osobiste studenta.

Studenci pozytywnie wyrazili się również w kwestii jakości kształcenia. W ich opinii koszty studiowania są adekwatne do jakości kształcenia prowadzonego w Uczelni.

W roku akademickim 2012/2013 na kierunku administracja nie ma studentów realizujących studia wg indywidualnego planu i programu studiów (IPS).

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego – wyróżniające

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Zasady rekrutacji umożliwiają dobór kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności niezbędne do uzyskania w procesie kształcenia zakładanych efektów kształcenia. Regulacje zawarte w regulaminie nie dyskryminują żadnej z grup kandydatów.
- 2) System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się poprzez stopniową weryfikację wiedzy i umiejętności oraz ocenę aktywności na zajęciach. Wykorzystuje się bogatą ofertę metod dydaktycznych, właściwie skorelowanych z celem oraz treścią kursu. Uczelnia wdrożyła nauczanie e-learningowe.
- 3) Uczelnia umożliwia studentom wymianę zagraniczną. Studenci ocenianego kierunku nie korzystają z tej możliwości. Uczelnia nie uczestniczy w żadnym programie wymiany krajowej.
- 4) System opieki naukowej i dydaktycznej, materialnej oraz socjalnej nad studentami kierunku administracja funkcjonuje prawidłowo. Uczelnia dba o rozwój zawodowy, kulturalny oraz społeczny studentów, zapewnia możliwość rozwoju naukowego w kołach naukowych, z której studenci chętnie korzystają. Studenci z powodzeniem odnoszą sukcesy naukowe i zawodowe.

8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów

- 1) Jednostka wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia; wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów,

Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia funkcjonujący w Uczelni, został zmodyfikowany i powołany zarządzeniem nr 16/2013 Rektora Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie z dnia 18 lutego 2013 r. Do podstawowych celów USZJK należą: *podnoszenie jakości procesu kształcenia, zapewnienie zgodności realizacji procesu dydaktycznego z obowiązującymi programami kształcenia, monitorowanie kariery zawodowej absolwentów, doskonalenie programów kształcenia oraz dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy oraz optymalizacja warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych.* Głównymi zadaniami Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia są: *ocena programów kształcenia, w tym poziomu dostosowania programów kształcenia do wymogów rynku pracy, ocena jakości kształcenia i warunków jego realizacji, opracowywanie oraz wdrażanie procedur, metod i narzędzi oceny jakości i przebiegu kształcenia oraz raportowania wyników oraz podejmowanie na wszystkich etapach procesu dydaktycznego działań doskonalących, mających na celu podniesienie jakości programów i procesu kształcenia.*

Wewnętrzny system Zapewnienia Jakości w Uczelni konstytuują następujące Zarządzenia:

- a) nr 16/2013 z sprawie struktury i zakresu działania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (USZJK)

Cele Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (USZJK):

- podnoszenie jakości procesu kształcenia,
- zapewnienie zgodności realizacji procesu dydaktycznego z obowiązującymi programami kształcenia,
- monitorowanie kariery zawodowej absolwentów,
- doskonalenie programów kształcenia oraz dostosowywanie ich do potrzeb rynku pracy,
- optymalizacja warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych.

Zadania Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia:

- ocena programów;
- ocena jakości procesu kształcenia i warunków jego realizacji (w tym ocena ankiet studenckich, hospitacji, zgodności nauczania z kartami przedmiotu, ocena warunków kształcenia).

Struktura USZJK:

- Rektor;
- Biuro ds. jakości kształcenia;
- Uczelniany Zespół ds. jakości kształcenia;
- Wydziałowe zespoły ds. jakości kształcenia;
- Kolegium Pionu Nauczania;
- Prodzikani odpowiedzialni za poszczególne kierunki studiów;
- Jednostki wspomagające organizację i realizację procesu kształcenia.

Procedury USZJK;

- projektowanie i doskonalenie programu kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów;
- planowanie i doskonalenie procesu kształcenia;
- monitorowanie realizacji procesu kształcenia;
- ocena i doskonalenie procesu kształcenia na wydziale;
- ocena doskonalenia procesu kształcenia w Uczelni;
- ocena i doskonalenie funkcjonowania USZJK.

- b) nr 17/2013 2 w sprawie powołania Biura ds. jakości kształcenia oraz określenia jego zadań
Zadaniem Biura jest opracowywanie koncepcji, harmonogramów i sposobów realizacji zadań w ramach USZJK (Uczelniana Księga Jakości), opracowywanie procedur, metod i narzędzi oceny jakości i przebiegu kształcenia oraz raportowania jej wyników, a także nadzór nad funkcjonowaniem Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.
- c) nr 18/2013 w sprawie powołania Uczelnianego zespołu ds. jakości kształcenia oraz określenia jego zadań;

- d) nr 19/2013 w sprawie powołania Wydziałowych zespołów ds. jakości kształcenia oraz określenia ich zadań. W kompetencjach tego zespołu jest wdrażanie procedur, metod i narzędzi oceny jakości i przebiegu kształcenia opracowanych przez Biuro ds. jakości kształcenia, nadzorowanie prac prodziekana odpowiedzialnego za oceniany kierunek studiów oraz ocena i doskonalenie procesu kształcenia na kierunku „administracja”.

WSliZ podejmuje szereg ogólnouczelnianych działań służących zapewnieniu wysokiej jakości kształcenia na prowadzących kierunkach studiów. Nie są to pojedyncze inicjatywy o rozproszonym charakterze, lecz w pełni spójna polityka zarządzania jakością kształcenia i jednoczesnego zarządzania poprzez jakość. Dlatego tego zbudowany przez Uczelnię system można uznać za w pełni spójny, transparentny i obejmujący kluczowe obszary wpływające na jakość kształcenia i na ogół Wydziałów. Wszystkie działania oraz procedury projakościowe zostały zapisane w **Księdze Jakości**. Walorem tegoż rozwiązania jest kompleksowość zaangażowania podmiotów wewnątrz uczelnianych i zewnętrznych w zakresie opiniowania oraz współstanowienia. Cechą Uczelni jest stałe dostosowywanie rozwiązań systemu zapewnienia jakości kształcenia do nowych przepisów prawa oraz własnych potrzeb.

Jakością kształcenia zarządza się na trzech poziomach, tj. na:

- poziomie prodziekana,
- poziomie działań Wydziałowych zespołów ds. jakości kształcenia (WZJK),
- poziomie działań Uczelnianego zespołu ds. jakości kształcenia (UZJK).

Ponadto działa Biuro ds. jakości kształcenia.

Poziom I – prodziekan, do którego zadań należą:

- projektowanie i doskonalenie programu kształcenia na poszczególnych kierunkach,
- planowanie i doskonalenie procesu kształcenia,
- monitorowanie realizacji procesu kształcenia.

W celu realizacji ww. zadań wykorzystuje następujące procedury:

- opieki i kontaktu ze studentami,
- pomocy dla studentów pierwszego roku,
- dodatkowych zajęć,
- nadzoru nad realizacją zajęć dydaktycznych,
- nadzoru nad procesem dyplomowania,
- nadzoru nad dostępnością prowadzących dla studentów.

Na podstawie zebranej dokumentacji prodziekani przygotowują sprawozdanie ze swej działalności w zakresie zarządzania jakością kształcenia dla Wydziałowego zespołu ds. jakości kształcenia (WZJK), dokument ten staje się podstawą do opracowania przez WZJK sprawozdania dla Rady Wydziału.

Poziom II odnosi się do działań na WZJK. Za jakość kształcenia na kierunkach funkcjonujących na wydziale odpowiada Wydziałowy zespół ds. jakości kształcenia, działający w kooperacji z Dziekanem, który także zwołuje jego spotkania. Służą one prezentacji każdego kierunku pod kątem:

- programu studiów;
- planowania procesu kształcenia;
- bieżącego monitorowania realizacji procesu kształcenia.

Ponadto prezentuje się sprawozdanie WZJK, w tym wyniki analiz próbek prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych pod kątem zgodności z kartami przedmiotów; wyniki analizy prac dyplomowych i recenzji oraz wnioski z procesu hospitacji zajęć; wyniki analiz rozkładu ocen uzyskiwanych przez studentów; ankiet prowadzonych wśród pracodawców po realizacji praktyk zawodowych. Na tej podstawie Wydziałowy zespół ds. jakości kształcenia opracowuje semestralne sprawozdania zawierające ocenę jakości kształcenia na kierunkach studiów wraz z zaleceniami. Dokument ten trafia do Kolegium Pionu Nauczania. W Uczelni powstają roczne sprawozdanie dla Uczelnianego zespołu ds. jakości kształcenia. Roczne sprawozdanie Wydziałowego zespołu ds. jakości kształcenia prezentowane jest przez dziekana na jednym z posiedzeń rady wydziału.

Poziom III obejmuje ocenę jakości procesu kształcenia w Uczelni przeprowadzaną przez Uczelniany zespół ds. jakości kształcenia. Obraduje on raz w roku na wniosek Pełnomocnika Rektora ds. jakości kształcenia i zajmuje się informacjami o jakości kształcenia pochodzącymi z Wydziałów oraz z Biura ds. jakości kształcenia na temat wewnętrznych audytów funkcjonowania USZJK. W dalszej kolejności UZJK opracowuje dla Rektora raport zawierający ocenę jakości kształcenia, zalecenia dot. jakości kształcenia oraz efektywności funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Raport ten jest prezentowany przez Pełnomocnika Rektora ds. jakości kształcenia na posiedzeniu Senatu.

Ocena skuteczności procesu zarządzania kierunkiem podejmowana jest na poziomie Wydziału oraz Uczelni. Na szczeblu Wydziału wykorzystując WZJK przeprowadza się kontrolę skuteczności procesu kształcenia na kierunku dzięki: bieżącej analizie procesu dydaktycznego, analizie wyników oceny jakości kształcenia dokonywanej przez studentów na podstawie ankiety studenckiej oraz analizie próbek prac zaliczeniowych, projektowych i egzaminacyjnych, w końcowym etapie analizie prac dyplomowych.

Szczebel Uczelni, angażując UZJK, wykorzystuje wyniki wewnętrznych audytów Biura ds. jakości kształcenia.

Wyniki działań kontrolnych oraz monitoring standardów akademickich w innych ośrodkach akademickich stanowi przyczynek do modyfikacji SZJK oraz dydaktyki. Określanie efektów kształcenia oraz monitorowanie ich realizacji zachodzi w pierwszej kolejności na poziomie władz prodziekańskich, przy wykorzystaniu dokumentacji związanej z tokiem studiów, monitorowania karier zawodowych absolwentów oraz opinii interesariuszy. SZJK jest

aplikowany do badania zgodności programu kształcenia oraz metod dydaktycznych z efektami kształcenia.

Potwierdzanie efektów zachodzi na każdym etapie kształcenia i obejmuje:

- a) system oceny prac powstających w ramach realizacji zajęć, odpowiedzialnymi są nauczyciele akademicki;
- b) system weryfikacji efektów uzyskanych na praktykach przez Biuro Karier oraz uczelnianego opiekuna studenta;
- c) system sprawdzania procesu dyplomowania;
- d) monitorowanie karier zawodowych absolwentów;
- e) system realizacji i monitorowania kształcenia na odległość;
- f) ocenę udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie określania i weryfikacji efektów kształcenia.

Ewaluacja procesu kształcenia podlega analizie, która w Uczelni przyjmuje postać (dane do roku 2012):

- a) **analizy form zaliczenia** – z przedstawionych danych dla studiów licencjackich wynika, że dominującą formą weryfikacji jest egzamin pisemny, następnie ustny i jako ostatni – test. Na studiach magisterskich w ostatnim roku podlegającym ocenie wszystkie egzaminy miały postać pisemną.
- b) **analizy ocen** – dane od 2007 do 2010 pokazują na studiach stacjonarnych nieznaczny spadek średniej ocen uzyskiwanych przez studentów osiągając wartość 3,69. Nie zmienia się istotnie struktura poszczególnych ocen, ich rozrzut przyjmuje charakter naturalny. Średnie ocen na studiach niestacjonarnych są odrobinę wyższe. W przeciwieństwie do studiów stacjonarnych, na studiach niestacjonarnych zmalał odsetek ocen niedostatecznych i wzrósł udział ocen wysokich. Na studiach magisterskich w roku 2010 średnia ocen wyniosła ponad 3,8. Na kierunku administracja w 2010 roku wśród studentów studiów stacjonarnych średnia ocen wynosiła 3,59, a zatem poniżej średniej uczelnianej wynoszącej 3,69; natomiast na studiach niestacjonarnych średnia kierunkowa to 3,66, wobec 3,73 wszystkich studentów zaocznych. Na studiach magisterskich w 2010 roku w formie niestacjonarnej osiągnięto wynik kierunkowy 3,93, wobec 3,72 średniej szkolnej. [Załącznik do Kryterium nr 8.1. Protokoły zaliczeniowe].

Uczelnia opracowuje tzw. **przedmioty trudne i łatwe**, których kryterium jest stopień zdawalności i specyfika ocen [Załącznik do Kryterium 8.1. Przedmioty trudne i łatwe]. Raport taki obejmuje klasyfikację według udziału ocen od najwyższych do najniższych, w rozbiciu na Polaków i obcokrajowców. Analiza ta jest robiona zarówno pod kątem przedmiotów, jak i osób, ale zawsze w rozbiciu na Polaków i obcokrajowców. W dalszej części jest tzw. Analiza dynamiczna obejmująca dane z 5 ostatnich semestrów. Analiza ta jest prowadzona na studiach I i II stopnia. Z raportu wynika, że pewne przedmioty są bardziej łatwe dla studentów z Polski lub obcokrajowców, niektórzy nauczyciele oceniają łagodnie obie grupy.

Uczelnia uruchamia dodatkowe bezpłatne kursy z: Podstawy ekonomii, jest to tzw. przedmiot trudny. Do grupy zapisało się 34 studentów. Ponadto oferowane są dodatkowe

konsultacje: Źródła i instytucje prawa polskiego i Unii Europejskiej, Prawo administracyjne, Postępowanie administracyjne, Finanse i prawo finansowe, Zarządzanie – w wymiarze kilku godzin każdy przedmiot.

- c) **analizy sprawności nauczania** – podaje dane na temat podejmujących studia i kończących, z danych statystycznych dla studiów I i II poziomu kształcenia wynika, że poziom sprawności utrzymuje się na wysokim około 90% poziomie. Statystyka wskazuje ponadto specyfikę uwzględniając płeć czy obywatelstwo studiujących. Powyższa analiza jest wzbogacana danymi statystycznymi z tzw. Analizy absolwentów, która także wskazuje na terminowość obron, analizuje liczbę absolwentów, strukturę ocen z toku studiów oraz ocen na dyplomie, sprawności nauczania absolwentów. Dominują terminowe obrony (w trzech terminach), sprawniejsi są studenci stacjonarni. Studenci administracji bronią się w większości w pierwszym terminie ale na poziomie licencjackim w formie stacjonarnej mają najwyższy udział ocen dostatecznych na dyplomie.

Uczelnia dokonuje wewnętrznej ewaluacji, m.in. poprzez **ocenę próbek prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych** w kontekście ich zgodności z kartami przedmiotów. Ostatnia taka wewnętrzna ewaluacja została przeprowadzona w dniu 25 lutego 2013 roku. Ocenie poddano prace z 6 przedmiotów na studiach licencjackich (Szkolenie BHP, Podstawy ekonomii, Wiedza o państwie i prawie, Historia administracji, Logika, Zarządzanie). Na studiach drugiego stopnia oceniono prace z czterech przedmiotów: Szkolenie BHP, System ochrony prawnej w UE, Historia myśli ustrojowo – administracyjnej i socjologiczno – ekonomicznej, Socjologia organizacji. Dwuosobowy zespół oceniający uznał, że metody weryfikacji efektów kształcenia są zgodne z kartą przedmiotu, jednakże w pojedynczych przypadkach, że metoda weryfikacji częściowo pozostaje niezgodna z kartą (pytania otwarte) – przewaga pytań testowych.

W dniu 10 kwietnia 2013 roku dokonano **oceny próbek prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych**, po semestrze zimowym roku akademickiego 2013 na studiach licencjackich i magisterskich. Analiza objęła trzy przedmioty licencjackie i dwa magisterskie. Oceniono: Organizację pracy biurowej, Wiedzę o państwie i prawie, Technologię informacyjną, Prawo gospodarcze oraz Zasady ustroju politycznego państwa. Ocenie poddano prace studentów, w tym prace cząstkowe, test zaliczeniowy i egzaminacyjny. Wyrażone opinie były pozytywne w odniesieniu do konstrukcji zasad i kryteriów ocen cząstkowych i końcowych.

W dniu 12 marca losowo wybrano **prace dyplomowe do oceny**, obronione w semestrze letnim roku akademickiego. Prace dyplomowe zostały przekazane do WSZJK, podlegają ocenie pod kątem:

- a) zgodności tematyki pracy z kierunkiem i profilem studiów;
- b) formalnego aspektu prac;
- c) rzetelności recenzowania.

Wyniki tychże recenzji są podstawą w procesie doskonalenia kształcenia. Do oceny skierowano 20 prac. W wyniku oglądu stwierdzono następujące fakty: zasadniczą zgodność tematyki pracy z kierunkiem i profilem kształcenia, poprawność formalnego aspektu pracy, przy występowaniu: usterek formalnych, językowych, braku podziału rozdziałów na

podstruktury, niekompletne przypisy, brak wydawnictw w niektórych przepisach, nadmierne rozdrobnienie struktury w części pracy, niepotrzebne znaki graficzne w tekście, niedomówienia, niepoprawny styl. Nie stwierdzono większych uchybień w rzetelności recenzowania na poziomie studiów licencjackich, zalecenia pojawiły się jednakże w przypadku studiów magisterskich.

Kadra naukowo – dydaktyczna podlega regularnie corocznej ocenie pracowniczej. Składają się nań osiągnięcia naukowe, (w tym punkty za działalność naukowo – badawczą), opinia przełożonego, ocena za osiągnięcia dydaktyczne w tym opinie wyrażone przez studentów. Zgodnie z wewnętrznymi przepisami kryteriami oceny pracowniczej są;

- a) prowadzenie badań naukowych, prac rozwojowych, publikowanie prac (przy przestrzeganiu praw autorskich);
- b) kształcenie i wychowywanie studentów;
- c) praca organizacyjna na rzecz Uczelni.

Uczelnia przeprowadza ocenę pracowniczą na podstawie Zarządzenia nr 32/2013 Rektora z dnia 22 marca 2013 roku. Zarządzenie to stanowi, że ankieta studencka uruchamiana jest pod koniec każdego semestru, wyniki ankiet po opracowaniu przez Biuro Doradztwa Personalnego są umieszczane na portalu Wirtualnej Uczelni, są także dostępne pracownikowi.

Zarządzenie Rektora dokładnie opisuje procedurę ewaluacji i hospitacji oraz zawiera wzory ankiet ewaluacyjnych. Ankieta ewaluacyjna odnosi się do przygotowania merytorycznego nauczyciela akademickiego, sposobu prezentowania materiału, do atmosfery na zajęciach, określenia warunków uczestnictwa i zaliczenia zajęć, interaktywności prowadzącego oraz kontaktu poza zajęciami. Pytanie otwarte odnosi się stopnia poszerzenia wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych wskutek uczestnictwa w zajęciach.

Uczelnia stosuje zróżnicowane wzory ankiet ewaluacyjnych:

- a) elektroniczna na koniec zajęć;
- b) względem losowo wybranych zajęć, co najmniej dwie grupy (realizacja w trakcie zajęć, przynajmniej po trzecich zajęciach), ankieta obejmuje osoby nowozatrudnione, osoby, które w ostatnim badaniu uzyskały ocenę poniżej 3,80;
- c) ankietę w przypadkach jak powyższej wskazanych, jednakże zawiera ona inny katalog pytań o: przygotowanie prowadzącego, sposób przedstawiania zagadnień, o wzrost zainteresowania przedmiotem w wyniku zajęć, o traktowanie studentów przez nauczyciela, o poziom dyscypliny na zajęciach, o skłonność do polecenia wykładowcy młodszym kolegom.

Za ciekawy rozwiązanie można uznać przyjętą koncepcję rekrutacyjną i dalsze śledzenie losów młodego pracownika [Załącznik do Kryterium nr 8.1. Protokół przesłuchań kandydatów]. Uczelnia uwzględnia szeroką gamę walorów kandydata do pracy, ponadto w okresie bezpośrednio poprzedzającym śledzi zaadaptowanie się pracownika do warunków pracy oraz efektywność kształcenia.

Uczelnia przeprowadza regularnie hospitacje zajęć dydaktycznych. podstawą dla nich jest Zarządzenie nr 32/2013 Rektora z 22 marca 2013. Hospitacja jest elementem oceny pracowniczej, która składa się z: ankiet studenckich; ankiet BDP – Biuro doradztwa Personalnego, hospitacji. **Hospitacje** bazują na Arkuszu hospitacji zajęć, który zawiera następujące poziomy oceny nauczyciela akademickiego:

- a) merytoryczny;
- b) konstrukcję zajęć;
- c) sposób pobudzania / zainteresowania studentów – aktywizowanie;
- d) sylwetkę prowadzącego zajęcia.

Każdy z ww. poziomów jest zbudowany z szeregu kryteriów szczegółowych oraz wskaźników pozwalających dokonać skrupulatnej oceny. [Załącznik do Kryterium 8.1. Hospitacje]

Hospitacje są prowadzone zgodnie z kalendarzem według uczelnianych kryteriów. Opracowana jest procedura hospitacji oraz kryteria ocen.

Senat Uczelni obraduje nad sprawami z zakresu jakości kształcenia:

- a) w dniu 25 kwietnia 2013: Regulamin Studiów, zatwierdzenie efektów kształcenia, przyjęcia na studia, zakres obowiązków nauczycieli akademickich, likwidacja Wydziału Zamiejscowego w Nisku;
- b) w dniu 24 stycznia 2013 roku: określenie efektów kształcenia, sprawozdanie finansowe, zmiany personalne;
- c) w dniu 24 kwietnia 2012 roku: przyjęcia na studia, nowy regulamin studiów podyplomowych, zmiany personalne;

Punktem tym towarzyszą stosowne uchwały Senatu.

Uczelniany system zapewnienia jakości kształcenia był przedmiotem dyskusji na posiedzeniu **Rady Wydziału** (w lutym 2013 roku), kiedy to Rada Wydziału pozytywnie zaopiniowała strukturę i zakres działania USZJK. Planuje się, zgodnie z przepisami prawa, włączenie Rady Wydziału w sposób trwały w procedury jakości kształcenia poprzez opiniowanie rocznych sprawozdań dot. jakości kształcenia. **Rada Wydziału Administracji i Nauk Społecznych** regularnie zajmuje się sprawami stanowiącymi składową systemu zapewnienia jakości kształcenia - posiedzenia w dniu 08 lutego 2012 / 18 września 2012: zatwierdzenie programów studiów podyplomowych, zmiany w planach studiów, programy nauczania, upoważnienia doktorów do prowadzenia wykładów, zaopiniowanie efektów kształcenia, nauczanie języków obcych, przedstawienie oceny efektów kształcenia na rok 2011/2012, zaopiniowanie wniosków stypendialnych.

W roku 2012 Rada Wydziału uczestniczyła w opiniowaniu efektów kształcenia.

Uczelnia zapewnia **publiczny dostęp** do opisu efektów kształcenia, systemu ich oceny oraz weryfikacji. System upowszechniania informacji o jakości kształcenia obejmuje:

- a) Księgę Jakości w wersji elektronicznej;

- b) zarządzenia Rektora, rozsyłane do skrzynek pocztowych pracowników oraz zarchiwizowane w uczelnianym systemie internetowym;
- c) vademecum dostępne w wersji papierowej i elektronicznej na dysku ogólnym;
- d) Wirtualną Uczelnię;
- e) kioski informatyczne,
- f) pocztę elektroniczną;
- g) serwis sms-owy.

Dla kandydatów na studia co roku wydawany jest „Informator rekrutacyjny”, funkcjonuje portal Uczelni, natomiast dla studentów dostępne są aktualne materiały dydaktyczne, kierunkowe efekty kształcenia, sylabusy, wyniki. Dla nauczycieli akademickich dokumenty dotyczące programu kształcenia dostępne są na dysku sieciowym Uczelni.

- 2) w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzni

System bazuje na opiece i kontakcie ze studentami. Dziekani i prodziekani odpowiedzialni za kierunki studiów, utrzymują stały kontakt. Działają także opiekunowie grupy wykładowej. Zwyczajem uczelni są regularne spotkania władz z pracownikami, osób zaangażowanych w zarządzanie jakością kształcenia.

Przeprowadzone podczas wizytacji ZO PKA rozmowy ze studentami oraz przedstawicielami Samorządu Studenckiego i przedstawione przez Uczelnię dokumenty pozwalają stwierdzić, iż studenci aktywnie uczestniczą w procesie doskonalenia jakości kształcenia na kierunku administracja m.in. poprzez opiniowanie programów i planów studiów oraz rzetelne wypełnianie ankiet dotyczących oceny nauczyciela akademickiego. Studenci biorą czynny udział w pracach organów kolegialnych Uczelni.

ZO pozytywnie ocenia studencką ankietyzację nauczyciela akademickiego. Przeprowadzana jest cosemestralnie w formie arkusza elektronicznego udostępnianego za pośrednictwem portalu Wirtualna Uczelnia. Formularze ankietowe składają się z 8 pytań zamkniętych, jednak nie posiadają miejsca na własne uwagi studentów. Pytania dotyczą m.in. stopnia przygotowania prowadzącego do zajęć, sposobu ich realizacji, określenia warunków zaliczenia przedmiotu, dostępności prowadzącego poza zajęciami. Studenci kierunku administracja są zainteresowani jakością kształcenia a ich wiedza w tym temacie jest znacząca, są świadomi swej wagi jako elementu systemu zapewniania jakości kształcenia.

Przedstawione podczas wizytacji dokumenty dotyczące zapewniania jakości kształcenia oraz dokumenty zestawiające wyniki ankietyzacji pozwalają stwierdzić, iż Uczelnia czyni rzetelne starania w celu ciągłego ulepszania swej kultury organizacyjnej.

Przedstawiciele Samorządu Studentów posiadają stały kontakt z Parlamentem Studentów Rzeczypospolitej Polskiej poprzez m.in. uczestnictwo w konferencjach organizowanych przez Parlament. Dzięki temu, studenci są świadomi swoich praw i obowiązków oraz możliwości, jakie stwarza im system szkolnictwa wyższego. Warto nadmienić, iż świadomość studentów w zakresie jakości kształcenia jest bardzo wysoka.

W ramach USZJK powołano **Konwent**, w jego skład wchodzi osoby reprezentujące: organy państwowe; jednostki samorządu terytorialnego, organizacje samorządu zawodowego i gospodarczego; instytucje i stowarzyszenia naukowe, zawodowe oraz twórcze; organizacje pracodawców, przedsiębiorców o istotnym znaczeniu dla gospodarki regionu i państwa. Do zadań Konwentu należy m.in.: wyrażanie wniosków, opinii, składanie wniosków na temat jakości kształcenia, zgłaszanie kandydatów na ekspertów zespołów doradczych. Udział interesariuszy zewnętrznych w procesie weryfikacji zakładanych efektów kształcenia widoczny jest w wypełnianych przez nich ankietach, wykorzystywanych w procesie doskonalenia programu studiów.

Poprzez Biuro Karier Szkoła zestawia lokalne i regionalne oferty pracy: na konkretne zawody i stanowiska, także powiązane z kierunkiem administracji lub jej specjalnościami.

Uczelnia regularnie przeprowadza analizę losów absolwenta, raporty za lata od 2002 roku wskazują na bieżącą diagnozę ich położenia zawodowego, na strategię budowania kariery zawodowej oraz pozyskiwania informacji o rynku pracy, na czas poszukiwania pracy, doświadczenie zawodowe, sytuację po roku od ukończeniu studiów, zgodność wykonywanej pracy z wykształceniem i jej rodzaj, formy zatrudnienia, silne i słabe strony ukończonych studiów, ocena wyboru uczelni i kierunku, specjalności, poziomu kształcenia w WSiLiZ, ocena przydatności dyplomu na rynku pracy, zdobytej wiedzy. Zebrane dane statystyczne są wykorzystywane w budowaniu programów, szczególnie specjalności, w wyznaczaniu tematów prac dyplomowych oraz budowie zaplecza praktyk studenckich.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+	+	+	+
umiejętności	+	+	+	+	+	+
kompetencje społeczne	+	+	+	+	+	+

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego – w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Uczelnia wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania jakością kształcenia oraz szereg procedur, które obejmują najważniejsze elementy determinujące jakość kształcenia. Dokonuje systematycznej oceny WSZJK, efektów kształcenia, realizacji procesu nauczania, kadry akademickiej oraz warunków infrastrukturalnych i systemu wsparcia studentów. Wyniki tej kontroli stanowią podstawę realizacji polityki zarządzania jakością. Zbudowany system jest zorientowany na ciągłe doskonalenie funkcjonowania Szkoły oraz optymalizację kształcenia akademickiego. Pod tym względem osiągnięcia Uczelni zasługują na ocenę wyróżniająco,

jednakże stwierdzone nieprawidłowości w nadzorze merytorycznym prac dyplomowych kazały tę ocenę obniżyć, gdyż ukazują ograniczenia realnego oddziaływania na proces dyplomowania.

2) W procesie zapewnienia jakości kształcenia uczestniczą w wydatny sposób pracownicy oraz studenci przyczyniając się do poprawy rozpoznania dydaktycznego. Ponadto włączenie tychże grup czyni zarządzanie kształceniem bardziej wspólnotowym i jednocześnie upodmiotawiającym. Uczelnia żywo reaguje na wyniki diagnozy jakości kształcenia. Szkoła pełni ważną rolę środowiskową, co pozwala jej na utrzymywanie dobrych relacji z otoczeniem zewnętrznym i czerpanie z niego sugestii o potrzebach i oczekiwaniach edukacyjnych.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku	+				
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		+			
3	program studiów		+			
4	zasoby kadrowe		+			
5	infrastruktura dydaktyczna	+				
6	prowadzenie badań naukowych	+				
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się	+				
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości		+			

Uczelnia zapewnia uzyskanie pożądaných efektów kształcenia po stronie studentów oraz stały rozwój kierunku studiów na poziomie conceptualnym, programowym oraz kadrowym. Stan zaawansowania nowoczesnego zarządzania jakością i budowy kultury jakości jest bardzo wysoki. Szereg obszarów podlegających ocenie nie budzi żadnych uwag, są one efektywnie zagospodarowane i wnoszą ważny wkład w całość funkcjonowania, czym dobrze rokują na przyszłość w zakresie kształcenia na kierunku administracja.

Uczelnia pismem z dnia 07 sierpnia 2013 roku ustosunkowała się do treści Raportu powizytacyjnego, dziękując za jej przebieg oraz szereg uwag i spostrzeżeń.

Kryterium nr 4

Uczelnia podzieliła uwagi ZO o zasadności przydziału zajęć dydaktycznych dwóm osobom, uwagi odnosiły się do zajęć seminaryjnych oraz zbyt wielu przedmiotów prowadzonych przez jedną osobę z tytułem zawodowym magistra. Poinformowano o działaniach korygujących od

nadchodzącego roku akademickiego. Wyjaśnienia Uczelni dotyczące powyższego kryterium uzasadniają zmianę oceny w odniesieniu do studiów I stopnia z oceny w pełni na wyróżniająco.

Kryterium nr 8

Uczelnia odniosła się do uwag ZO dot. efektywności oddziaływania nadzoru merytorycznego na poziom prac dyplomowych. W sposób bardzo szczegółowy opisała genezę systemu, procedury, raportowanie, wskazała *Księgi Jakości*. Władze WSiLZ informują, że wizytacja ZO PKA przypadła przed posiedzeniem statutowych organów odpowiedzialnych za nadzór nad jakością nauczania. W dniu 28 maja pion jakości sporządził sprawozdanie, zawierające m.in. wyniki analizy prac dyplomowych pod kątem zgodności tematyki prac z kierunkiem, profilem studiów, formalnego aspektu prac, rzetelności recenzowania i oceniania. Zapowiedziano uzupełnienie dokumentacji o kolejne aspekty merytorycznego nadzoru.

Działania te potwierdzają fakt stałego nadzoru utrzymywanego na bardzo wysokim poziomie merytorycznym oraz organizacyjno – prawnym, przynosząc pozytywne rezultaty w postaci bieżącego monitorowania oraz wdrażania działań naprawczych.

Wyjaśnienia podjęte przez Uczelnię stanowią podstawę do zmiany oceny kryterium ósmego z oceny w pełni na wyróżniająco.

Ocena końcowa ZO po odpowiedzi WSiLZ

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku	+				
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		+			
3	program studiów		+			
4	zasoby kadrowe	+ dla I stopnia	+ dla II stopnia			
5	infrastruktura dydaktyczna	+				
6	prowadzenie badań naukowych	+				
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się	+				
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości	+	←			